

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

1886-718

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ

ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ
ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

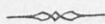
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1886

Βεβ. Βλασινόπουλος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Παρά πάντων ὁμολογεῖται ὅτι τὸ πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν ἀνωτέρων παρθεναγωγείων συντακτικὸν πρέπει νὰ περιέχη αὐτὰ τὰ κυριώτατα τῆς ἀττικῆς συντάξεως, ταῦτα δὲ νὰ διδάσκωνται ἐν αὐτῷ σαφῶς καὶ ἀκριβῶς καὶ νὰ στηρίζωνται ἐπὶ παραδειγμάτων ὀλίγων καὶ ἐκλεκτῶν. Ἀληθῶς ἢ συσώρευσις μερικοτήτων καὶ σπανιωτέρων συντάξεων εἶνε ἀντιπαιδαγωγικὸν καὶ ἐπιβλαβές πως τοῖς παισίν, οἵτινες εἶνε ἔτι ἄπειροι τῆς εὐκινήσιας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης· διότι συνταράττει τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ κωλύει νὰ κατανοήσωσιν ἀκριβῶς καὶ αὐτὰ τὰ γενικά καὶ συνήθη· ἀφ' ἑτέρου ἢ ἔλλειψις σαφηνείας καὶ ἀκριβείας καὶ ἢ παράθεσις παραδειγμάτων μὴ προσφυῶν καθιστᾷ δύσκολον τὴν ἀκριβῆ κατάληψιν τῶν διδασκομένων. Τούναντίον δέ, ὅταν ὁ παῖς διὰ σαφῶν καὶ ἀκριβῶν κανόνων στηριζομένων ἐπὶ καταλλήλων παραδειγμάτων διδαχθῇ τὰ συνήθη τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως, δύναται ἔπειτα καὶ περὶ τῶν σπανιωτέρων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου χειραγωγούμενος ἢ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀσφαλῶς νὰ κρίνη.

Εἰς ταῦτα ἀποβλέψας ἀπεφόρισσα νὰ παρασκευάσω καὶ ἐκδώσω τὸ συντακτικὸν τοῦτο πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν ἀνωτέρων παρθεναγωγείων. Ἐν τῇ συντάξει αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐφρόντισα, ὅπως αὐτὰ τὰ κύρια καὶ γενικά τῆς ἀττικῆς συντάξεως ἐν αὐτῷ περιλάβω, σαφεῖς δὲ καὶ ἀκριβεῖς τοὺς κανόνας κατασκευάσω, εὐμνημόνευτα δὲ καὶ διδακτικά διὰ τὸ ἠθικὸν περιεχόμενον παραδείγματα παραθέσω.

Μακρότερον λόγον ποιῶμαι περὶ τῶν ἐπιρρηματικῶν προσ-

διορισμῶν, περὶ τῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων, περὶ τῶν ἐγκλίσεων καὶ περὶ τῆς μετοχῆς· διότι ταῦτα εἶνε σπουδαῖα μέρη τῆς ἐλληνικῆς συντάξεως, καὶ εἶνε ἀνάγκη ἀκριβεστέρα διδασκαλία αὐτῶν νὰ γίνηται.

Ἐρ' Ἀθήραις, τῇ 8 Μαΐου 1883.

Κ. Σ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗΣ
Σάμιος.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ (§ 1)

1. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὅπερ διδάσκει πῶς γίνεται ἡ σύνταξις. *Σύνταξις* δὲ εἶνε ἡ ὀρθὴ πλοκὴ τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου τελείου.

2. Ἐπειδὴ πᾶς τέλειος λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλείονων προτάσεων, πᾶσα δὲ πρότασις συνίσταται ἐκ λέξεων, ἔπεται ὅτι ἔργον τοῦ συντακτικοῦ εἶνε νὰ διδάξῃ πρῶτον μὲν πῶς συντάσσονται αἱ λέξεις μετ' ἀλλήλων καὶ τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος αὐτῶν πρὸς κατασκευὴν τῆς προτάσεως, ἔπειτα δὲ πῶς συνδέονται μετ' ἀλλήλων αἱ προτάσεις πρὸς κατασκευὴν λόγου τελειοτέρου, τῆς περιόδου. Πρὸς τούτοις ἐξετάζει τὸ συντακτικὸν ἰδιώματά τινα τῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς φυσικωτέρας καὶ ὁμαλωτέρας συντάξεως, ἅτινα *σχήματα* λέγονται.

ΣΗΜ. Πρότασις λέγεται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις διανοήματος, ὡς : ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός.—Τὸ ῥόθον θάλλει. Περίοδος δὲ εἶνε σύμπλεγμα προτάσεων προσηκόντως μετ' ἀλλήλων συνδεδεμένων καὶ αὐτοτελεῖ ἔννοιαν ἀποτελουσῶν. Ἰσ. 1. 15: ἐάν τις φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. 17: εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κἂν ψευδεῖς ᾧσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσι. Κῶλα συνήθως λέγονται τὰ μέρη τῆς περιόδου ἅτινα χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς καλουμένης ἄνω ἢ μέσης στιγμῆς.

Α'. Ἀπλῆ πρότασις. (§ 2)

1. Οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι τῆς ἀπλῆς προτάσεως εἶνε δύο, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορήμα ἢ κατηγορούμενον. Καὶ ὑποκείμενον

μὲν εἶνε τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα περὶ τοῦ ὁποίου λέγεται τι, κατηγορημα δὲ ἢ κατηγορούμενον τὸ περὶ τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον. π. χ. *Τὸ ῥόδον θάλλει.*—Ὁ Θεός ἐστι δίκαιος.

2. Τὸ κατηγορούμενον εἶνε ἡμα, ὡς: τὸ ῥόδον θάλλει ἢ ὄνομα (ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικόν), ὡς: ὁ Θεός ἐστι δίκαιος. — Ὁ Κῦρος ἦν βασιλεὺς. Συνδέεται δὲ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τὸ μὲν ῥηματικὸν κατηγορούμενον διὰ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως, τὸ δὲ ὀνομαστικὸν διὰ τοῦ εἶναι, ἕπερ διὰ τοῦτο λέγεται *συνδεδεικόν*.

ΣΗΜ. Χάριν εὐκολίας κατηγορούμενοι ὀνομάζομεν ἐν τοῖς ἐξῆς μόνον τὸ ὀνομαστικόν, τὸ δὲ ῥηματικὸν ὀνομάζομεν ἀπλῶς ῥῆμα.

α. Τὸ ὑποκείμενον. (§ 3)

1. Ὡς ὑποκείμενον χρησιμεύει τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα καὶ ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία. π. χ. *ὁ παῖς γράφει.*—*Εγὼ γράφω.*

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίθετον οὐσιαστικῶς ὀπωσδήποτε λαμβανόμενον τίθεται ὡς ὑποκείμενον μετ' ἄρθρου συνήθως. π. χ. *ὁ σοφός ἐστιν εὐδαίμων.* Ὡσαύτως καὶ ἡ μετοχή. π. χ. *οἱ φθονοῦντες μισοῦνται.*

3. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται πρὸς ταῦτοις καὶ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικόν, καὶ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου, καὶ ὀλόκληρος πρότασις καὶ ἐπίρρημα ἐπίστε, καὶ πᾶν μέρος λόγου καὶ πᾶν γράμμα, ὅταν διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνῃ δύναμιν οὐσιαστικοῦ. π. χ. *τὰ ἐμά ἐστι σά.*—*Ἐν* λείπεται. — *Τὸ λακωνίζειν* ἐστὶ φιλοσοφεῖν. — *Υψηλαινειν* ἀριστόν ἐστι. — *Τέρας* ἐστὶν εἶ τις εὐτύχηκε διὰ βίου. — *Ὀψέ* ἐστὶ. — *Τὸ μὲν* ἐστὶ σύνδεσμος. — *τὸ πᾶ* ἐστὶ σύμφωνον.

4. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν. π. χ. *ὁ παῖς γράφει.*

ΣΗΜ. Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ διὰ τοῦ ὑποκειμένου ποσὸν οὐχὶ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἔγγιστα ὀρισμένον, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐκφέρεται διὰ αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς, περὶ ἢ ἀμφί, εἰς, ὑπέρ. ὡς: ἀπέθανον περὶ ἑπτακόσιους (=περίπου ἑπτακόσιοι). — Ἐλήφθησαν εἰς ὀκτωκαίδεκα (=μέχρις ὀκτωκαίδεκα, ὡς ἔγγιστα ὀκτωκαίδεκα). — Ἀπέθανον ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους (=πλείονες ἢ τετρακισχίλιοι).

β. Τὸ κατηγορούμενον. (§ 4)

1. Εἰς δῆλωσιν τοῦ κατηγορουμένου τίθεται μάλιστα τὸ ἐπίθετον. π. χ. *ὁ Θεός ἐστι δίκαιος.*

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ οὐσιαστικὸν λαμβάνεται πολλάκις ὡς κατηγορούμενον π. χ. ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὄρος.—Ὁ σιδηρός ἐστι μέταλλον.

3. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται πρὸς τούτοις καὶ μετοχὴ καὶ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικὸν καὶ ἀπαρέμφατον καὶ πᾶν μέρος λόγου π. χ. εἰμί τυράννω ἔοικώς.—Σὸς εἰμι.—Οἱ ληρθέντες ἦσαν ὀρθοόκορτα.—Τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν.—Τὸ ἄλφα οὐκ ἐστι βῆτα.

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται ἐνίοτε δι' αἰτιατικῆς μετὰ προθέσεως εἰς, περὶ ἢ ἀμφὶ, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ ἐηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὀρισμένον π. χ. οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους.—Οἱ λελυμένοι ἦσαν περὶ ἑκατόν.

γ'. Τὸ συνδετικόν. (§ 5)

1. Ὡς συνδετικὸν τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου χρησιμεύει τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι, ὅταν ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ ὑπάρχειν, λέγεται ὑπαρκτικὸν καὶ δὲν χρησιμεύει ὡς συνδετικὸν κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου, ὡς: ἔστι θεός (=ὑπάρχει θεός).

2. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύει ὡς συνδετικὸν καὶ τὸ ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, καθίστασθαι, πεφυκέναι καὶ φῦναι, ὡς: τοῦτο βέλτιστον ὑπάρχει.—Γίγρου εἰς ὄργην μὴ ταχύς, ἀλλὰ βραδύς.—Ἡρακλῆς κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης.

3. Παραλαμβάνονται ἔτι ὡς συνδετικὰ α) τὸ δοκεῖν, φαίνεσθαι, κρίνεσθαι, ὡς: δῆλη ἐδόκει ἡ ἐπιβολή.—Πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται β) τὰ κλητικὰ λέγεσθαι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, ἀκούειν (=ὀνομάζεσθαι), ὡς: σὸς καλοῦμαι.—Κόλακας ἀκούουσιν γ) τὸ ποιῆσθαι, αἰρεῖσθαι, χειροτονεῖσθαι καὶ τὰ ὅμοια, ὡς: Ξενοφῶν ἠρέθη ἄρχων.

4. Διὰ τοῦ αὐξάνεσθαι, αἰρεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορούμενον προληπτικῶς, ὡς: μέγας ἠξήθη Φίλιππος (=ἠξήθη Φίλιππος καὶ οὕτως ἐγένετο μέγας).

5. Μετὰ παντός σχεδὸν ῥήματος, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, δύναται νὰ συναφθῇ ἐπίθετον ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα ἔχουσιν ἐπιρρη-

ματικὴν σημασίαν σημαίνοντα συνήθως χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ὡς: *τριταῖοι ἀφίκοντο* (=τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ).—*Οἱ στρατιῶται εἰπόντο ἄσμεροι* (=ἀσμένως).—*Σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι* (=ἐν ὑπαίθρῳ).

δ'. *Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου.* (§ 6)

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ α. καὶ τοῦ β'. προσώπου (ἐγὼ, ἡμεῖς, σύ ὑμεῖς), ὅταν δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, παραλείπεται, διότι ἡ κατάληξις τοῦ ῥήματος εἶνε ἐπιτηδεῖα νὰ δηλώσῃ αὐτό: π. χ. *τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ.*

2. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ γ'. προσώπου παραλείπεται α) ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ὧν ἡ διάθεσις εἶνε ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου ἔργον· π. χ. *ἐσάλπιγξε* (δηλ. ὁ σαλπικτής).—*ἐκήρυξε* (δηλ. ὁ κήρυξ).—*ἀστράπτει*, *βροντᾷ*, *βρέχει*, *ὔει*, *νίφει*, (δηλ. ὁ Ζεὺς ἢ ὁ θεός). β') ἐπὶ τῶν ῥημάτων *φασί*, *λέγουσι* καὶ τῶν ὁμοίων, ὧν ὑποκείμενον νοεῖται τὸ *οἱ ἄνθρωποι*, ὡς: *φασί*, τὰς Ἀθήνας θεοσεβεστάτας εἶναι. γ') ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων, ὡς: *Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο*, ὀπίστας ἀποβιβάσει.—Ὁ *Τισσαφέρνης* διαβάλλει τὸν *Κῦρον* πρὸς τὸν ἀδελφόν ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (δηλ. ὁ *Κῦρος*).

3. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον ὑποτελοῦς προτάσεως κεῖται προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως. Τοῦτο καλεῖται πρόληψις καὶ γίνεται μάλιστα ἐπὶ τῶν λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων, ὡς: *λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν* (ἀντί: *λέγουσιν ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν*).—*Οἶσθα* *Εὐθύδημον* ὀπίσους ὀδόντας ἔχει; (ἀντί: *οἶσθα ὀπίσους ὀδόντας* *Εὐθύδημος* ἔχει;).—*Δέδοικά σε μὴ* *πληγῶν* *δέξῃ*. Ὁμοίως λέγεται ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ: *σὲ* *ξεύρω* *τί* *πρᾶμα* *εἶσαι*, κτλ.

ε'. *Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.* (§ 7)

Τὸ κατηγορούμενον παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. *ἐγὼ μὲν εἶμι ἐπιμελής, σὺ δὲ οὐκ εἶ* (δηλ. *ἐπιμελής*).

ς'. *Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ εἶναι.* (§ 8)

1. Τὸ συνδετικόν εἶναι παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται, καὶ δὲν προκύπτῃ ἀσάφεια ἐκ τῆς παραλείψεως, ὡς: ἡ σοφία πάντων

κάλλιστον, ἢ δὲ ἀμάθεια πάντων αἰσχιστον. — Ἀνάγκη βουλευέσθαι. — Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον.

2. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται ἔτι, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, ὃν ἀπαιτεῖ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως. ὡς: ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες, ἕτεροι δ' ὑμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστέ).

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας, ὡς: ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα;

ζ'. Παράλειψις τοῦ ῥήματος. (§ 9)

1. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. ὡς: οὗτος μὲν ὕδωρ (δηλ. πίνει), ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω.

2. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ λόγου παραλείπεται ἐνίοτε τὸ ῥῆμα, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως. ὡς: δεῦρο, ὦ Σώκρατες (δηλ. ἐλθέ). — ἐς κόρακας (δηλ. ἴθι, ἢ ἔρρε). πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν: ἐδῶ, Νικόλα (δηλ. ἔλα). ἔς τὸ διάβολο (δηλ. πῆγαινε).

η'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου. (§ 10)

Πολλάκις παραλείπονται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως, ὅταν εὐκόλως νοῶνται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου. ὡς: ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο καλός. ἔστι γὰρ αἶε (δηλ. ὁ κακὸς ἀνὴρ κακός). Ὁμοίως δύνανται νὰ παραλειφθῶσι τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδετικὸν συγχρόνως. ὡς: σὺ δὲ τίς εἶ; παιδοτρίβης (δηλ. ἐγὼ εἶμι).

θ'. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον. (§ 11)

1. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. ὡς: ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ θνητός. — Ἡ γῆ ἐστὶ στρογγύλη. — Τὸ ῥόδοι ἐστὶν εὐώδες. ἂν δὲ εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἀναγκαίως μὲν κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν. ὡς: ὁ

"Ολυμπός ἐστιν ὄρος.—Τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος.—Ἡ Σάμος ἐστὶ νῆσος.

2. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον σημαίνῃ γενικόν τι, τότε τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶνε ἐπίθετον, τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν, οἰοῦντο γένους καὶ ἀριθμοῦ καὶ ἂν εἶνε τὸ ὑποκείμενον ὡς: ἡ σοφία πάντων κάλλιστον.—Αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν.

ΣΗΜ. Εἰς ταῦτα ἡ ὀμιλουμένη μεταχειρίζεται ὡς κατηγορούμενον τὴν λέξιν πρᾶγμα· π.χ. ἡ ἀλήθεια εἶναι καλὸν πρᾶγμα.

3. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον κεῖται κατὰ γενικὴν πτώσιν, ὅταν δι' αὐτοῦ πρόκειται νὰ δηλωθῇ,

α) κτητικὴ σχέσις, ὡς: ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (=ἐστὶ κτῆμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν).—Αἴσωπος Ἰάδμορος ἐγένετο (δηλ. κτῆμα, δοῦλος).—Οἰκοδόμου ἀγαθοῦ ἐστὶν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.

β) ἰδιότης, ὡς: εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν.

γ) ἡ ὕλη, ὡς: ἡ οἰκία λίθον ἐστὶ.

δ) ἡ ἀξία, ὡς: αὕτη ἡ οἰκία ἐστὶν εἴκοσι μῶν.

ε) τὸ διηρημένον ὄλον, ὡς: ὁ Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφιστῶν.

ι. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον. (§ 12)

1. Τὸ συνδετικὸν ἢ τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον ὡς: ἐγὼ εἰμι Ἑλληρ.—Σὺ εἶ βάρβαρος.—Ὁ διδάσκαλος διδάσκει.—Οἱ μαθηταὶ μαρθάνουσιν.

2. Ἐξαιρέσεις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος εἶνε αἱ ἑξῆς:

α) Ὑποκείμενον ἐνικὸν ἀριθμοῦ, ὅταν εἶνε περιληπτικόν, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ὡς: ὁ στρατὸς ἀπέβαινον.—Ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον. Ἡ σύνταξις αὕτη ὀνομάζεται σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον, διότι τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ π.χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον =οἱ στρατιῶται ἀπέβαινον, ἡ πόλις εἶχον=οἱ πολῖται εἶχον.

β) Ὑποκείμενον οὐδέτερου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικὸν ἀριθμοῦ ὡς: τὰ παιδία παίζει. Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται ἄττικὴ σύνταξις ἢ ἄττικόν σχῆμα, διότι πρὸ πάντων οἱ Ἄττικοί μεταχειρίζοντο αὕτην.

γ') Ὑποκείμενον δυνάμει ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ὡς: *σφῶ ῥῶν διαλλάττεσθε.*

δ') Ὄταν τὸ κατηγορούμενον εἶνε οὐσιαστικόν, τότε τὸ συνδετικόν, ἂν κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὡς: οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι λώβη καὶ διαφθορά τῶν συγγιγνομένων. — Τὸ χωρίον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο.

Β'. Σύνθετος πρότασις. (§ 13)

Σύνθετος πρότασις καλεῖται ἡ πρότασις ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχουσι πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα, ἢ ὑποκείμενα ἅμα καὶ κατηγορούμενα. π. χ. ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί.—Ὁ Σωκράτης ἦν σῶφρων καὶ ἀνδρεῖος.

ΣΗΜ. Σύνθετος εἶνε ἡ πρότασις καὶ ὅταν ἔχη δύο ἢ πλείονας προσδιορισμούς ὡς: Ἀγησιλάφ ἐαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε.—Ἐπολιόρκει Μίλητον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

α. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα. (§ 14)

1. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλείονα, τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν εἶνε ἐπίθετον, παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς:

α) Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἔμφυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος μὲν τοῦ ὑποκειμένου, ἂν εἶνε ὁμογενῆ, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἂν εἶνε ἑτερογενῆ. Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικόν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκόν τοῦ οὐδετέρου. π. χ. Ἰπαρχος καὶ Θεσσαλὸς ἀδελφοὶ ἦσαν—Συνεληλυθότες ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλὰ.

ΣΗΜ. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῆ καὶ κατὰ δυνάμει ἀριθμὸν ὡς: ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατήρ εἰταίρω τε καὶ φίλω ἤμεν.

β) Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἄφυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται συνήθως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατ' οὐδέτερον γένος, εἴτε ὁμογενῆ, εἴτε ἑτερογενῆ εἶνε τὰ ὑποκείμενα ὡς: λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν.

β'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα. (§ 15)

1. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε πλείονα τοῦ ἐνός, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἢ ἐν τῷ ἀριθμῷ τοῦ πλησιεστέρου ἢ τοῦ σπουδαιότερου ὑποκειμένου· ὡς: *Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς ἐς Κέρκυραν ἐστράτευσαν.*—Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάβαζος.—*Βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κυρεῖον στρατόπεδον.*

ΣΗΜ. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, δύναται τὸ ῥῆμα νὰ τεθῆ κατὰ δευτέρου ἀριθμόν· ὡς: *Μίνως καὶ Δουκοῦργος νόμους ἐθέτην.*

2. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἢ πλείονα, διαφόρων δὲ προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶνε δὲ τὸ μὲν α. πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ β'. καὶ τοῦ γ'. τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ γ'. π. χ. *ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν, ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος γράφομεν, σὺ καὶ ἐκεῖνος γράφετε.*

Γ'. Προσδιορισμοί. (§ 16)

1. Καὶ ἡ ἀπλή καὶ ἡ σύνθετος πρότασις περιέχει συνήθως πλὴν τοῦ ὑποκειμένου, τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ῥήματος, καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς προσδιορισμὸν τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ ῥήματος. Αἱ λέξεις αὗται λέγονται *προσδιορισμοί*. π. χ. *ὁ ἐπιμελὴς μαθητὴς μανθάνει.*—Ὁ θρόνος τοῦ βασιλέως ἐστὶ χρυσοῦς.—Ὁ Γεώργιος ἐστὶ *λίαν* ἐπιμελὴς.—*Καλῶς γράφω.*

ΣΗΜ. α. Οἱ προσδιορισμοὶ δύνανται νὰ προσδιορίζωσι καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλους προσδιορισμούς· π. χ. *τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε.*—*Λίαν* καλῶς γράφω.

ΣΗΜ. β. Λέξιν τις τῆς προτάσεως ἢ ὅλη ἡ πρότασις δύναται νὰ προσδιορίζηται δι' ἄλλης προτάσεως. Ἡ πρότασις ἢ χρησιμεύουσα εἰς προσδιορισμὸν λέξεώς τινος ἢ ὁλοκλήρου προτάσεως ὀνομάζεται *ἐξηρητημένη* ἢ *ὑποτελής*, ἡ δὲ προσδιοριζομένη πρότασις ὀνομάζεται *κυρία*. ὡς: ἐστὶ δίκης ὀφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὀραῖ.—*Κύνες* τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν.

δ. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. (§ 17)

1. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ καλοῦνται οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιθέτων, οἵτινες συνάπτονται τόσον στενῶς μετ'

ουσιαστικοῦ, ὥστε ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ μετ' αὐτοῦ μίαν ἔνοιαν ὡς: σοφὸς ἀνὴρ, μεγάλη πόλις.

2. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικοῦ καὶ μετοχῶν καὶ ἀντωνυμίας καὶ ἀριθμητικά· ὡς: ὁ λάμπων ἥλιος, ὁ ἐμὸς πατήρ, πεντακόσιοι στρατιῶται.

3. Καὶ γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου καὶ τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί· ὡς: ὁ Ἀθηναίων δῆμος, αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι, ἢ κατὰ νόμον τιμωρία.

4. Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν ὡς: ὁ ἐπιμελής μαθητής, αἱ ὑψηλαὶ δρύες.

5. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν. Τότε τὸ ἐπίθετον λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτηριστῆρα. Ἐλλείπει δὲ συνήθως α) τὸ ἀνθρωπος, ἀνὴρ, υἱός· π. χ. οἱ θνητοὶ (δηλ. ἄνθρωποι), οἱ περὶ τὸν Κῦρον (δηλ. ἄνδρες), ὁ Σώφρονισκος (δηλ. υἱός). β) τὸ στρατός, π. χ. ὁ πεζός. γ) τὸ ἡμέρα· ὡς: τῆ ὑστεραία. δ) τὸ γῆ ἢ χώρα, ὡς: ἡ ἔρημος, ἡ οἰκουμένη. ε) τὸ ὁδός, ὡς: βιάδιζε τὴν εὐθεῖαν. ς) τὸ μοῖρα, ὡς: τὴν πεπρωμένην οὐδ' ἂν εἶς ἐκφύγοι. ζ) τὸ τέχνη, ὡς: ἡ ῥητορικὴ. η) τὸ πρᾶγμα ἢ πράγματα, ὡς: τὰ τῆς πόλεως.

β'. Παράθεσις. (§ 18)

1. Παράθεσις ὀνομάζεται τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ ἄνευ συνδέσμου παρατίθεται εἰς ἄλλο οὐσιαστικόν (ἢ προσωπικὴν ἀντωνυμίαν) κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν εἰς προσδιορισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν ὡς: Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεύς.— Περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (=2 ἀβεβαῖον πρᾶγμα ἔστιν).

2. Ἡ παράθεσις, ὅταν γίνεται πρὸς ἐπεξήγησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ, ὀνομάζεται ἐπεξήγησις ὡς: ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

3. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας, τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου ὡς: εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. Ὅμ.

Μ. 243. Τόδε μοι δοκεῖ εὖ λέγεσθαι, τὸ θεοῦ εἶναι ὑμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους. Πλ. Φαι. 62.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται καὶ εἰδικὴ πρότασις ὡς ἐπεξήγησις τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὡς: τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὄρκος ἐστὶ. Λυκ. 79.

4. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν ὡς: Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς.—Περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος. Ὅταν δὲ ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, τίθεται συνήθως κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν (σπανίως κατὰ οὐκὸν), ὡς: Ἄγις καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς.

γ'. Προσδιορισμὸς διὰ γενικῆς.

1. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν (§ 19)

Ἡ Γενικὴ οὐσιαστικοῦ τίθεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν συνυπάρχουσαν μεταξὺ τῶν δύο οὐσιαστικῶν σχέσιν. Κατὰ τὴν σχέσιν δέ, ἣν ἐκφράζει ἡ γενικὴ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ τίθεται, εἶνε

α) Γενικὴ τῆς κτήσεως. Τὸ οὐσιαστικὸν σημαίνει τὸ κτῆμα, ἡ δὲ γενικὴ τὸν δεσπότην· π. γ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου.—Ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους. Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου.—Ὁ πατὴρ τοῦ Δημοσθένους.

β) Γενικὴ τῆς ιδιότητος ὡς: ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν.—Πυραμὶς ἐνὸς πλήθους.

γ) Γενικὴ τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου ὡς: στέφανος χρυσοῦ.—Πλοῖα σίτου.

δ) Γενικὴ τῆς αἰτίας ὡς: γραφὴ ἀσεβείας.

ε) Γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου ὡς: ἀνὴρ τοῦ δήμου (=ἐκ τοῦ δήμου).

ς) Γενικὴ τοῦ ὑποκειμένου ἢ ὑποκειμενικῆ, καὶ τοῦ ἀντικειμένου ἢ ἀντικειμενικῆ· π. γ. ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων (δηλ. οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν).—Ὁ πόθος τῆς πατρίδος (δηλ. ποθεῖ τις τὴν πατρίδα).

2. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων. (§ 20)

Ὡς μετὰ οὐσιαστικοῦ, οὕτω τίθεται καὶ μετὰ ἐπιθέτου γενικὴ

ουσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν συνυπάρχουσαν μεταξύ αὐτῶν σχέσιν. Εἶνε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἡ γενική

α) Γενική τῆς κτήσεως. Ἐπίθετα δὲ μετὰ γενικῆς κτητικῆς συντασσόμενα εἶνε τὰ οἰκειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικά καὶ ἐν γένει τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα θεωροῦνται ὁπωσδήποτε ὡς κτημά τινος· ὡς: ἵππος ἱερὸς τοῦ Ἥλιου. Οὕτω καὶ *φιλος τιρός, συγγενής τιρος, κτλ.*

β) Γενική τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. Ἐπίθετα δὲ μεθ' ὧν τίθεται γενική τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος εἶνε τὸ ἄξιος, ἀνάξιος, τίμιος, ὄνιος· ὡς: βιβλίον ἄξιον δραχμῆς.

γ) Γενική τῆς αἰτίας· ὡς: φόνου ὑπόδικος.

δ) Γενική τοῦ διηρημένου ὅλου. Μετὰ γενικῆς τοῦ διηρημένου ὅλου συντάσσονται τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα σημαίνουν μέρος τοῦ ὑπὸ τῆς γενικῆς σημαυνομένου ὅλου· ὡς: οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων.—Οἱ ὠφελιμώτατοι τῶν λόγων. Συχνότατα ἀπαντᾷ ἡ γενική τοῦ διηρημένου ὅλου μετὰ τοῦ τίς, πολλοί, ὀλίγοι, ἕκαστος καὶ μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν.

ε) Γενική τοῦ ἀντικειμένου ἢ ἀντικειμενική. Μετὰ γενικῆς ἀντικειμενικῆς συντάσσονται

1) Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· ὡς: ἀμνήμων τῶν κινδύνων.—Τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.

2) Τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά· ὡς: ἐπιμελής τῶν μαθημάτων.—Οὕτω καὶ φειδωλὸς χρημάτων.

3) Τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημαντικά· ὡς: ὁ γραμμάτων ἀπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

4) Τὰ μετοχῆς, πλησμονῆς καὶ ἐνδείας σημαντικά· ὡς: κοινωρὸς σοφίας.—Παράδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης.—Φίλων ἔρημος. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ πολλὰ ἐκ τῶν μετὰ τοῦ στερητικοῦ α συνθέτων· ὡς: τοῦ ἡδίστου ἀκούσματος ἀνήκουος εἶ, καὶ τοῦ ἡδίστου θεάματος ἀθέατος.

ς) Γενική συγκριτική. Μετὰ συγκριτικῆς γενικῆς συντάσσονται τὰ συγκριτικά· ὡς: Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος Περιλέους· καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν συγκριτικὴν· ὡς: τὸ διάφορος, ἄλλος καὶ τὰ ἀναλογικὰ διπλάσιος, τριπλάσιος, κτλ. ὡς, ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος.

δ'. Προσδιορισμὸς διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων
καὶ τῶν οὐσιαστικῶν. (§ 21)

1. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα εἶνε

α) Τὰ φιλίας ἢ ἔχθρας, ὠφελείας ἢ βλάβης σημαντικά· ὡς: οἱ
πονηροὶ ἀλλήλοις ἐχθροὶ μᾶλλον ἢ φίλοι εἰσίν. Οὕτω χρῆσιμός
τινι, κτλ.

β) Τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς σημαντικά· ὡς: ἵππος εὐπειθῆς
τῷ ἡνιόχῳ.

γ) Τὰ ταυτότητος, ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημαντικά· ὡς: οὐ
ταυτὰ γίγνεται τάχα ταῖς ἡδέσει. Οὕτως ὁμοιός τινι, σύμφω-
ρός τινι, κτλ.

δ) Τὰ προσεγγίσεως καὶ μίξεως σημαντικά· π. χ. πλησίος, ὁμο-
ρός τινι, ἄμικτός τινι, κτλ.

ΣΗΜ. Πολλὰ τῶν εἰς τὰς εἰρημέναις τάξεσι ἀνηκόντων ἐπιθέτων οὐσια-
στικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς ὡς: τῶν ἐχόντων
πάντες ἄνθρωποι φίλοι.—Βοτταῖοι ὁμοροὶ Χαλκιδέων.

2. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικά εἶνε ὀλίγα. Εἶνε
δὲ ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων ἢ ῥημάτων συντασσομένων μετὰ
δοτικῆς· π. χ. φίλια τινὶ (ἐπειδὴ λέγεται φίλος τινὶ), ἡγεμών
τινι (ἐπειδὴ λέγεται ἡγοῦμαι τινι).

Προσωπικὴ δοτικὴ. (§ 22)

Δοτικὴ προσωπικὴ λέγεται ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου, διὰ τὸ ὅποιον
γίνεται τι. Τοιαύτη δὲ εἶνε

α) Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ εἶναι, ὑπάρχειν, γίγνεσθαι καὶ τῶν
ὁμοίων, ἧτις σημαίνει τὸ πρόσωπον ὡς κτήμα ἢ πρὸς χρῆσιν τοῦ
ὁποίου ὑπάρχει ἢ γίγνεται τι (δοτικὴ τῆς κτήσεως ἢ τῆς χρήσεως).
π. χ. ἔστι μοι χρήματα (=ἔχω χρήματα).—Τούτων τῶν μερῶν
ἐν ἔστι παισὶν (=διὰ τοὺς παῖδας, πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων).

β) Ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ὁποίου
γίνεται τι (δοτικὴ χαριστικὴ ἢ ἀντιχαριστικὴ): ὡς: πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ
πνεῖ (=πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ).

γ) Ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὅποιον εἶνε ἢ γί-
νεται τι (δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς): ὡς: γέρον γέροντι γλῶτταν ἡδί-
στιν ἔχει, παῖς παιδί.

ΣΗΜ. Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνίκει καὶ ἡ δοτικὴ τῆς κρίσεως.

δ') Ἡ δοτικὴ τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου (δοτικὴ ἠθική) ὡς :
ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος.

ε. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί.

1. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ ἐκφερόμενοι διὰ τῶν ἐπιρρημάτων ὡς : κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

2. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικοὺς προσδιορισμοὺς ἀνήκουσι καὶ οἱ διὰ πλαγίας πτώσεως μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐκφράζοντες (ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί) ὡς : οἱ λαγὼ τῆς τυκτὸς (= νύκτωρ) νέμονται. — Ἐν Ἀθήναις οἰκῶ (= Ἀθήνησι).

3. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δὴλωσιν τῶν ἐξῆς σχέσεων α) τοῦ χρόνου β) τοῦ τόπου γ) τοῦ τρόπου δ) τοῦ ὄργανου ἢ μέσου ε) τοῦ ποσοῦ ς) τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ζ) τοῦ αἰτίου.

1. Ἡ σχέση τοῦ χρόνου (§ 25).

Ἡ σχέση τοῦ χρόνου ἐκφέρεται

α) δι' ἐπιρρήματος χρονικοῦ ὡς : κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

β) διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος ὡς : οἱ λαγὼ τῆς τυκτὸς νέμονται.

γ) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρὸ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρότερον, δι' αἰτιατικῆς δὲ μετὰ τῆς μετά, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὕστερον ὡς : πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην.

δ) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ, μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ἐχόντων ἀρχὴν ὡς : ἐπὶ Κέρκροπος, ἐπὶ Θεσέως.

ε) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρόνος μετὰ παρέλευσιν ἢ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι ὡς : διὰ πολλοῦ χρόνου ἐώρακά σε (= μετὰ διάλειμμα πολλοῦ χρόνου) — Τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (= καθ' ὅλον τὸν βίον).

ς) διὰ δοτικῆς, ἄνευ μὲν προθέσεως ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὠρισμένος χρόνος, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρονικὴ περίοδος, ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται τι ὡς : τῇ

πρώτη ἡμέρα ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν. — Ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρός ὢν.

ζ') Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ ὡς: ὁ Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας λέγεται γενέσθαι (= κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν).

2. Ἡ σχέσις τοῦ τόπου (§ 26).

1. Ἡ ἐν τόπῳ στάσις ἐκφέρεται: α) διὰ τῶν στάσεως σημαντικῶν ἐπιρρημάτων ὡς: αὐτοῦ μένε. — Ἀθήνησι τοῦτο ἐγένετο β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν ὡς: οἰκῶ ἐν Ἀθήναις ἀπρόθετος δὲ τίθεται ἡ δοτικὴ μόνον ἐπὶ τῶν δῆμων τῆς Ἀστικῆς οἷον *Μαραθῶνι*, *Ραμνοῦντι*, *Ἀγροῦντι*, κτλ. γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ συγχρόνως ἡ ἔκτασις ἢ ἡ ἔννοια τοῦ ἀπέναντι ὡς: αἱ ἔχιδναί κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσιν. — *Καθ' ἡμᾶς ἐτάχθησαν* (= ἀπέναντι ἡμῶν).

2. Ἡ ἐκ τόπου κίνησις ἐκφέρεται διὰ τῶν εἰς θεῖν ληγόντων ἐπιρρημάτων ἢ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἐκ ἢ τῆς ἀπό ὡς: ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος; ἐξ ἀγορᾶς, ὧ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου.

3. Ἡ εἰς τόπον κίνησις ἐκφέρεται: α) διὰ τῶν εἰς δε ἢ σε ληγόντων ἐπιρρημάτων, καὶ ἄλλων, οἷα εἶνε τὸ ποῦ, ποί, εἴσω, κτλ. π. χ. πορεύομαι οἰκαδε β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί ὡς: Κροῖσος ἐπὶ Σάρδεων ἔφρευγε γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς, εἰς, ἐπί ὡς: κατέβην εἰς Πειραιᾶ. — Πορεύομαι πρὸς τὴν ἀγοράν.

ΣΗΜ. Εἰς δῆλωσιν κινήσεως πρὸς πρόσωπον τίθεται ἢ πρὸς, ἢ ὡς καὶ ἢ παρὰ μετ' αἰτιατικῆς ὡς: πορεύομαι παρὰ βασιλέα.

4. Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται: α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς διὰ ὡς: πορεύομαι διὰ τῆς ἀγορᾶς β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ ὡς: ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (= διὰ ξηρᾶς). $\frac{+}{15}$

3. Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου (§ 27).

Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου ἐκφέρεται: α) διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων ὡς: βουλευοῦ μὲν βραδέως, ἐπιτελεῖ δὲ ταχέως τὰ δόξαντα β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ, ἀπό, μετὰ, διὰ.

ὡς: ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις.—
 Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (=ταχέως) γ') διὰ δοτι-
 κῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως σύν· ὡς: βίβη εἶλον τὸ χωρίον.
 —Σύν γέλωτι ἤλθον· δ') δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέ-
 σεως κατὰ, ὡς: τίνα τρόπον (=πῶς) τὴν θύραν κόψω;—Κατ' ἄλ-
 λον τρόπον (=ἄλλως).

4. Ἡ σχέσις τοῦ ὀργάνου (§ 28).

Συγγενὴς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ τρόπου εἶνε ἡ σχέσις τοῦ ὀργά-
 νου ἢ μέσου. Αὕτη ἐκφέρεται· α) διὰ δοτικῆς· ὡς: βάλλω λίθους·
 β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, μάλιστα ἐπὶ προσώπων·
 ὡς: ἔλεγε δι' ἐρμητέως τοιάδε.

5. Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ (§ 29).

Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται· α) διὰ τῶν ἐπιρρημάτων τῶν
 σημαίνοντων ποσὸν λίαν, πάνυ, μάλα, σφόδρα, ἄγαν, πολύ, ὀλίγον
 π. χ. πάνυ ὀλίγοι.—Διὰ ἀγαθός· β') διὰ γενικῆς ἐπὶ τῶν πωλή-
 σεως καὶ ἀγοράσεως σημαντικῶν ῥημάτων. Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται
 γενικὴ τοῦ τιμήματος· ὡς: τὸ βιβλίον τοῦτο ἐπριάμην δραχμῆς·
 γ') διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἐχόντων ἔννοιαν πα-
 ραθετικῆν· ὡς: ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος· δ') δι' αἰτιατικῆς· ὡς: ἀπέ-
 χει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα.—Ἐνταῦθα ἔμεινεν
 ἡμέρας τρεῖς

6. Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς (§ 30).

Ἡ σχέσις τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται· α) δι' αἰτιατικῆς· ὡς: ὁ ἄν-
 θρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ.—Τυφλὸς τὰ τ' ὄτα τὸν τε νοῦν τὰ
 τ' ὄμματ' εἶ· β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων κατὰ,
 πρὸς, εἰς, περὶ· ὡς: καθαρὸς κατὰ τὸ σῶμα.—Οἱ διαφέροντες εἰς
 ἀρετὴν· γ') διὰ δοτικῆς· ὡς: Κλέαρχος ἦν τῇ φωνῇ τραχὺς· δ') δι'
 ἀπαρεμφάτου· ὡς: γυνὴ εὐπρεπῆς ἰδεῖν (=κατὰ τὴν ὄψιν).

7. Ἡ σχέσις τοῦ αἰτίου (§ 31).

1. Ἡ σχέσις τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἦτοι τοῦ ἐνεργούντος προσώ-
 που ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων, ἐκφέρεται· α) διὰ γενικῆς μετὰ

της προθέσεως ὑπό, ὡς: βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παιδῶν θεραπεύεσθαι. Σπανιώτερον ἐκφέρεται διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς, παρά, ἐκ· θ') διὰ δοτικῆς, ὅταν τὸ ῥῆμα εἴνευ χρόνου παθητικοῦ παρκασιμένου, ὑπερσυντελικοῦ καὶ τετελεσμένου μέλλοντος· ὡς: ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

2. Ἡ σχέσις τοῦ πειστικοῦ (ἢ προτροπτικοῦ ἢ ἀναγκαστικοῦ) αἰτίου ἐκφέρεται· α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπό, ὡς: οὐκ ἠδύνατο καθεῦθεν ὑπὸ Λύπης. Ἐπὶ τῶν ῥημάτων θαυμάζειν, μακαρίζειν, οἰκτερίζειν καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται ἀπλή γενικὴ εἰς δήλωσιν τῆς αἰτίας τοῦ θαυμασμοῦ, κτλ. π. γ. μακαρίζω σε τῆς σοφίας (=διὰ τὴν σοφίαν)· ἐπὶ δὲ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων δικάζειν, κρίνειν καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται γενικὴ εἰς δήλωσιν τοῦ ἐγκλήματος, διὰ τὸ ὅποιον γίνεται ἡ δίκη, ἡ κρίσις, κτλ., ὡς: οἱ Πέρσαι δικάζουσι καὶ ἀχαριστίας· θ') διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἔνεκα, ὡς: τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν· γ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἐκ ἢ ἀπό· ὡς: πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος (=ἔνεκα τοῦ τραύματος, ἢ ὡς λέγεται συνήθως: συνεπεία τοῦ τραύματος);— Ἀπὸ τούτου τοῦ τοιμήματος ἐπληρέθη· δ') διὰ δοτικῆς· ὡς: δειλία ἔλιπον τὴν τάξιν. Ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥημάτων χαίρειν, λυπεῖσθαι, αἰσχύνησθαι καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται εἰς δήλωσιν τῆς αἰτίας δοτικὴ ἀπλή ἢ μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί· ὡς: μὴ χαῖρε ἐπ' αἰσχροῖς πράγμασι· ε) δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς διὰ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς κατὰ ἢ παρά· ὡς: ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐνοίαν.— Οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην (=διὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην) ἐπηύξηται Φίλιππος.

3. Ἡ σχέσις τοῦ τελικοῦ αἰτίου ἐκφέρεται· α) διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν, σπανιώτερον μετὰ τῆς ὑπέρ· ὡς: τὰ δένδρα θεραπεύομεν τοῦ καρποῦ ἔνεκεν.— Ὑπὲρ δόξης πάντα ποιούσι· θ') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί· ὡς: ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται· γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί, διὰ, κατὰ, πρὸς, εἰς· ὡς: ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ (=ὑδρευσόμενος, ἵνα κομίση ὕδωρ).— Ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν.— Παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν.

Δ'. Ἀντικείμενον (§ 32).

1. Ἀντικείμενον λέγεται ἡ πλαγία πτώσις, ἣτις συνάπτεται μετὰ ῥήματος ἐνεργητικοῦ εἰς δῆλωσιν τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος, εἰς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου· π. χ. ἐπιθυμῶ δόξης.—Βοηθῶ τῇ πατρίδι.—Γράφω ἐπιστολήν.

2. Ὡς ἀντικείμενον χρησιμεύει τὸ οὐσιαστικόν ὡς: γράφω ἐπιστολήν. Ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον καὶ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δύναται νὰ τεθῆ ὡς ἀντικείμενον, ἔτι δὲ ἀντωνυμία, ἀριθμητικόν, ἀπαρέμφατον καὶ ὀλόκληρος πρότασις· πρὸς τούτοις πᾶν μέρος λόγου, ὅταν μετὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνῃ δύναμιν οὐσιαστικοῦ· ὡς: τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει.—Μίσει τοὺς κολακεύοντας.—Καλῶς ἀκούειν θέλει.—Κῦρος ἔλεγεν ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλεῖα μέγαν.—Ἐνέβαλε τὸ μὲν.

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκείμενον οὕτω καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τῆς εἰς, περὶ, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὄρισμένον· ὡς: διέφθειραν εἰς ὀκτακοσίους (=ὡς ἔγγιστα ὀκτακοσίους).—Συνέλαβον περὶ τοὺς ἑκατόν.

3. Τὸ αὐτὸ ῥήμα δύναται νὰ ἔχῃ δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἐν ἄμμεσον, τὸ δὲ ἕτερον ἐμμεσον· π. χ. διδάσκω σε τὴν γραμματικὴν.—Δίδωμί σοι χρήματα.

4. Εἰς τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ ἀποδοθῆ καὶ κατηγορούμενον, ὅπερ συμφωνεῖ πρὸς αὐτό, ὡς καὶ πρὸς τὸ ὑποκείμενον· ὡς Δαρεῖος Κῦρον σατράπην ἐποίησε.

1. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 33).

Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα

α) Τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά· ὡς: μετέχω τῆς ἐορτῆς. Οὕτω κοινωνῶ, μεταλαμβάνω τινός.

β) Τὰ ἀπολαύσεως σημαντικά· ὡς: οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὖνοί σοι γίνονται.

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως καὶ ἀπολαύσεως σημαντικῶν ῥημάτων σημαίνει τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει ἢ ἀπολαύει. Ὅταν δὲ τὸ μέρος τοῦτο ὀρίζηται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν ὡς: τῶν κακῶν πλεῖστον μέρος μετέσχομεν.—Τῆς ἀρετῆς τὸ ἔσον ἀπέλαυσαν.

γ') Τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά· ὡς: *μαθημάτων φρόντιζε μᾶλλον ἢ χρημάτων*.—Σωκράτης τοῦ σώματος οὐκ ἠμέλει. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ φεῖδεσθαι καὶ ἀφειδεῖν· π. χ. *χρόνου φείδου*.

δ') Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· ὡς: *ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης*.

ε') Τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π. χ. *ἐπιτυχῶν ἢ ἀποτυχῶν τοῦ σκοποῦ*.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτυχῶν τιλ=συναντῶ τι.

ς') Τὰ ἐφετικά ἐφίεσθαι, ἐπιθυμεῖν, ἐρᾶν, ὀρέγεσθαι καὶ τὸ πείνην καὶ διψῆν· π. χ. *ἐφίεμαι δόξης*.—*Διψῶ ἐλευθερίας*.

ζ') Τὰ ἀφῆς καὶ ἐνάρξεως σημαντικά· π. χ. *ἄπτομαι τοῦ βιβλίου*.—*Ἀρχομαι λόγου*.

η') Τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικά· ὡς: *πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς πανουργία φαίνεται*.—*Ἀπέχει Πλάτωνα Θηβῶν*. Οὕτως ἐλευθεροῦμαι τινος, παύομαι τινος καὶ τὰ ὅμοια.

θ') Τὰ πλησμονῆς καὶ ἐνδείας σημαντικά· ὡς: *τὸ ὑπερῶν γέμει ἰσχάδων*.—*Ἀπορῶ χρημάτων*.

ι') Τὰ ἀρχικά καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικὴν· π. χ. *ἀρχομαι τινός*.—*Διαφέρω τινός*.

ιά) Τὰ αἰσθήσεως σημαντικά *αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, ἀκροῶσθαι, ὀσφραίνεσθαι*· π. χ. *τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε*.—*Ὀσφραίνομαι τοῦ ρόδου*, κτλ.

ιβ') Πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἀπό, ἐκ, πρό, ὑπέρ, κατά· π. χ. *πολλοῖς ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας* (= τρέχει πρό τῆς διανοίας).

2. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 34).

Μετὰ δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου συντάσσονται τὰ ἑξῆς ῥήματα:

α) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι καὶ λέγειν· ὡς: *τοῦτό μοι ἐκ Θεοῦ δέδοται*.

β) Τὰ σημαίνοντά φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν πρός τινα διάθεσιν, ὡς *τὸ ὀργίζεσθαι, εὐνοεῖν, φθορεῖν* καὶ τὰ βοηθείας σημαντικά *βοηθεῖν, ἀμύνειν, ἀρήγειν*· π. χ. *οἱ στρατιῶται ὀργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ*.—*Βοηθῶ τῇ πατριδί*.

γ') Τὰ εὐπειθείας καὶ ἀκολουθίας σημαντικά· ὡς: τοῖς νόμοις πείθου.—Τῇ ἀχαριστία ἔπεται ἡ ἀναισχυντία.

δ') Τὰ ἐξῆς ῥήματα ἅτινα σημαίνουσιν ἀμοιβαιότητα μεταξὺ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου· 1) τὰ ἐρίσεως σημαντικά· ἐρίζειν, μάχεσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τὰ ὅμοια· ὡς: Θεῶ μάχεσθαι δεινόν ἐστιν· 2) τὰ συμφωνίας καὶ συνδιαλλαγῆς σημαντικά· π. χ. τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις. Οὕτω διαλλάττομαι τινι, σπένδομαι τινι, κτλ· 3) τὰ προσεγγίσεως καὶ μίξεως σημαντικά· ὡς: ὅμοιον ὀμοίῳ ἀεὶ πελάζει.—Κακοῖς ὀμιλῶν (=συναναστρεφόμενος μὲ κακοῦς) καυτὸς ἐκθήσει κακός· 4) τὰ ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημαντικά· ὡς: φιλοσόφῳ ἔοικας.

ΣΗΜ. Μετὰ πάντων σχεδὸν τῶν ῥημάτων τούτων ἀντὶ τῆς δοτ. δύναται νὰ τεθῆ ἡ πρὸς μετ' αἰτ. π. χ. ἐρίζω πρὸς τινά, διαλλάττομαι πρὸς τινά, κτλ.

ἐ) Πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐν, σύν, ἐπί, παρά, περί, πρὸς· ὡς: ἐμμένω τῷ λόγῳ.—Θεός γε τοῖς ἀργούσιν οὐ παρίσταται.

3. Τὰ μετ' αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 34).

1. Ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων. Ταῦτα δὲ εἶνε πάμπολλα καὶ πολυειδῆ. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν μόνον ὅτι καὶ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν διὰ λόγου ἢ ἔργου κατ' αἰτιατικὴν δέχονται τὸ ἀντικείμενον· ὡς: βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμός.—Τοὺς φίλους εὐεργέτει.

2. Μετὰ παντός σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται πρὸς τὸ ῥήμα αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη τίθεται συνήθως μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ καὶ ὀνομάζεται αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ, ἢ τοῦ περιεχομένου ἢ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον· π. χ. κινδυνεύω τὸν ἔσχατον κίνδυνον.—Νοσῶ νόσον μεγάλην.—Πορεύομαι μακρὰν ὁδόν.—Ζῶ βίον εὐτυχῆ.

3. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ δύναται νὰ παραλειφθῆ, καὶ τότε τὸ μετ' αὐτῆς συννημμένον ἐπίθετον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ ἐνικῷ.

π. γ. *μεγάλα βλάπτω* (= *μεγάλην βλάβην βλάπτω*). — *Ὁξὺ ἀκούω* (= *ἔχω ὀξεῖαν ἀκοήν, ἤτοι ὀξεως ἀκούω*).

4. Αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ συνάπτεται καὶ μετὰ ἐπιθέτου· π. γ. *ταύτην τὴν σοφίαν εἰμὶ σοφός*. Οἱ θεοὶ ἀγαθοὶ εἰσι πᾶσαν ἀρετήν.

4. Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 35).

Τὰ ἑξῆς ῥήματα συντάσσονται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μία εἶνε τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἕτέρα τὸ ἔμμεσον.

α) Τὰ παιδευτικά· π. γ. *διδάσκω σε τὴν γραμματικὴν*. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν τινά τι.

β) Τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· π. γ. *ὁ πάππος τὸν Κῦρον στολὴν καλὴν ἐνέδυσε*.

γ) Τὰ αἰτητικά καὶ στερητικά· π. γ. *αἰτῶ σε χρήματα, στερῶ τινά τι*. Εἰς τὰ αἰτητικά ἀνήκει καὶ τὸ ἐρωτᾶν καὶ τὸ ἰκετεύειν. Εἰς τὰ στερητικά ἀνήκει καὶ τὸ κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, εἰσπράττειν, πρᾶττεσθαι.

ΣΗΜ. Τὸ προσωπικὸν ἀντικείμενον εἶνε τὸ ἄμεσον. Τὰ αἰτητικά ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἄμεσου ἀντικειμένου δέχονται πολλάκις τὴν παρὰ μετὰ γενικῆς ὡς· *αἰτῶ παρὰ τινός τι*.

2. Τὰ κλητικά, δοξαστικά καὶ τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ποιεῖν ἢ ἐκλέγειν συντάσσονται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ἐξ ὧν ἡ μία σημαίνει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἕτέρα τὸ κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου· π. γ. *τοὺς φιλοσόφους θεῖους προσαγορεύω*. — *Νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους*. — *Δαρεῖος Κῦρον σατράπην ἐποίησε*.

3. Πολλὰ ῥήματα πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τῆς δηλοῦσης τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον λαμβάνουσι καὶ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ὡς· *ἐμὲ ὁ πατήρ τὴν τῶν παίδων παιδείαν αὐτὸς ἐπαίδευε*.

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν ἢ λέγειν τινά ἀγαθὸν ἢ κακόν τι.

5. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 36).

Πολλὰ μεταβατικά ῥήματα δέχονται πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ

ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ γενικῆν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε·

α) Τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικά· π. γ. λῦσόν με τῶν δεσμῶν.—Τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλου.

β) Τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως σημαντικά· ὡς: ἔρωσ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενῶ, οἰκειότητος δὲ πληρῶ.

γ) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μανθάνειν τι παρά τινος· ὡς: ἤδομαι ἀκούων σου φρονίμους λόγους. Μετὰ τῆς γενικῆς τίθεται πολλακίς καὶ ἡ παρὰ.

δ) Πολλὰ ῥήματα, μεθ' ὧν τίθεται ἡ γενικὴ διὰ τὴν πρόθεσιν, μεθ' ἧς εἶνε συντεθειμένα· ὡς: ἰσχυρὸν ἤξιωσαν τοῦ δικαίου προθεῖναι.

5. Τὰ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 37).

Πολλὰ μεταβατικά ῥήματα πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου δέχονται καὶ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε μάλιστα

α) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ δίδόναι καὶ λέγειν· π. γ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις.

β) Πολλὰ μεταβατικά τῶν ἐν § 34 δ' μνημονευθέντων οἷον 1) τὰ συνδιαλλαγῆς σημαντικά· ὡς: διαλλάττω τινά τινι· 2) τὰ προσεγγίσεως καὶ μίξεως σημαντικά· ὡς: μὴ πρόσαγε τὴν χειρὰ μοι.—Μίγνυμι ὕδωρ τῷ οἴνῳ· 3) τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά· ὡς: μικρὸν μεγάλῳ εἰκάζω.

γ) Πολλὰ σύνθετα, μεθ' ὧν ἡ δοτικὴ τίθεται διὰ τὴν πρόθεσιν· ὡς: ὁ θεὸς τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐρέφουσε.

7. Τὰ μετὰ γεν. καὶ δοτ. συντασσόμενα ῥήματα (§ 38).

Μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντάσσονται

α) Τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά. Ἡ μὲν γενικὴ σημαίνει τὸ πρᾶγμα, ἐξ οὗ μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον μεθ' οὗ τις μετέχει ἢ μεταλαμβάνει· ὡς: ἡμεῖς μετεσχηκαμεν ὑμῖν (= μεθ' ὑμῶν) ἐορτῶν τῶν καλλίστων.

β) Τὸ μεταδιδόναι. Ἡ γενικὴ σημαίνει τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι

μεταδίδοται, ἢ δὲ δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖον μεταδίδοται τι π. χ. *μετάδος ἡμῖν τῆς σῆς εὐτυχίας.*

γ) Τὰ παραχωρητικά: ὡς: *τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας παρεχώρησατε Φιλίππῳ.*

Ε'. Εἶδη τοῦ ῥήματος (§ 39).

α. Ἐνεργητικά.

1. Τὰ ἐνεργητικά ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ ὡς: *ὁ παῖς γράφει, τρέχει, κτλ.* Διαιροῦνται δὲ εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικά μὲν λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίῃ εἰς τι διάφορον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ὅπερ πάσχει ὅπωςδῆποτε ὑπὸ τῆς ἐνεργείας τοῦ ὑποκειμένου, καὶ λέγεται ἀντικείμενον ὡς: *ὁ παῖς τρέχει.*

ΣΗΜ. Τὰ ἀμετάβατα ῥήματα, ἅτινα φαίνονται ὅτι σημαίνουσι κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου, λέγονται συνήθως οὐδέτερα: ὡς: *σωφρονεῖν, καθεύδειν, κτλ.*

2. Πολλὰ ἐνεργητικά ῥήματα πλὴν τῆς μεταβατικῆς σημασίας ἔχουσι πολλάκις καὶ ἀμετάβατον σημασίαν ὡς: *ἔχειν τι* = ἔχειν ἢ κρατεῖν τι: *ἔχειν* = μένειν, διακεῖσθαι π. χ. *ἔχε αὐτοῦ* (= μένε αὐτοῦ) πῶς ἔχεις; (= διακέισαι;).

Ἐκλείπειν τι = καταλείπειν ὡς: *ἐξέλιπον τὴν πόλιν, ἐκλείπειν* — παύεσθαι, ἀφάνιζεσθαι ὡς: *διὰ τὸν πόλεμον τῶν προσόδων πολλὰ ἐκλείπονσι.*

Ἀπαγορεύειν τι ἢ *τι*, καὶ *ἀπαγορεύειν* = ἀπαυδαῖν, ἀποκάμνειν.

Πράττειν τι, καὶ *πράττειν* π. χ. εὖ, κακῶς = εὐτυχεῖν, δυστυχεῖν.

β. Μέσα ῥήματα (§ 40).

Τὰ μέσα ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθεῖαν ἢ πλαγίως εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον. Διαιροῦνται δὲ εἰς εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ, πλάγια ἢ περιποιητικά καὶ δυναμικά.

1. Εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα (§ 41).

1. Τὰ αὐτοπαθῆ μέσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθεῖαν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καὶ δύνανται γὰ ἀναλύωνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ εἰς τὴν αἰτιατικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας π. χ. *λοῦμαι* = λούω ἑμαυτόν, *κοσμοῦμαι* = κοσμῶ ἑμαυτόν, κτλ.

2. Πολλάκις τὰ αὐτοπαθῆ μέσα σημαίνουσι πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον δι' ἄλλου (μέσα διάμεσα): π. χ. ἀπογράφομαι = ἀπογράφω ἑμαυτὸν διὰ τοῦ γραμματέως.

2. Πλάγια ἢ περιποιητικὰ μέσα (§ 42).

Τὰ περιποιητικὰ μέσα σημαίνουσι πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ. Ταῦτα εἶνε πολλά, καὶ δύνανται νὰ ἀναλύωνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ εἰς τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ἢ τὴν γενικὴν μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως: π. χ. πορίζομαι χρήματα = πορίζω ἑμαυτῷ χρήματα: ποιῶμαι τινα φίλον = ποιῶ ἑμαυτῷ τινα φίλον: ἀπωθοῦμαι τοὺς πολεμίους = ἀπωθῶ ἀπ' ἑμαυτοῦ τοὺς πολεμίους.

2. Καὶ τὰ περιποιητικὰ μέσα σημαίνουσι πολλάκις πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ δι' ἄλλου (μέσα περιποιητικὰ διάμεσα) διδάσχομαι τὸν παῖδα = διδάσκω τὸν παῖδά μου διὰ τοῦ διδασκάλου. Οὕτω μισθοῦμαι τι, δαρείζομαι χρήματα, κτλ.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνει πολλάκις τὸ μέσον ἐνεργειαν ἀμοιβαίως εἰς τὰ ὑποκείμενα μεταβαίνουσαν (μέσον ἀλληλοπαθές): ὡς: τὴν οὐσίαν ἐνείμαντο (= ἐνείμαν ἀλλήλοις).

3. Δυναμικὰ μέσα (§ 43).

Τὰ δυναμικὰ μέσα ῥήματα σημαίνουσι πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον μεταχειριζόμενον τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, τὰ ἑαυτοῦ μέσα: π. χ. παρέχομαι χρήματα = παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἑαυτοῦ, λαμβάνομαι τινος = ἰσχυρῶς λαμβάνω τινὰ (κοινῶς πιάνομαι ἀπὸ τινος).

Τὸ ποιεῖσθαι μετὰ αἰτιατικῆς ἀφρηρημένου ῥηματικοῦ οὐσιαστικοῦ ἀποτελεῖ ἐμφαντικὴν περίφρασιν τοῦ ῥήματος: π. χ. ποιῶμαι πόλεμον = πολεμῶ, ποιῶμαι λόγον = λέγω, κτλ.

Ἀποθετικά (§ 44).

Τὰ μέσα ῥήματα ἅτινα στεροῦνται ἐνεργητικοῦ τύπου λέγονται ἀποθετικά: π. χ. ἔρχομαι, κτῶμαι, ἀγωνίζομαι, κτλ. +

γ'. Παθητικὰ ῥήματα (§ 45).

1. Τὰ παθητικὰ ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει

ὅπωςδὴποτε ὑπό τινος· π. χ. ὁ ἄτακτος μαθητὴς κολλάζεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

2. Παθητικὰ σχηματίζονται μάλιστα ἐκ τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων τῶν συντασσομένων μετ' αἰτιατικῆς. Ἐν τῇ τροπῇ δὲ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἷτιον τοῦ παθητικοῦ· π. χ. ὁ υἱὸς θεραπεύει τὸν πατέρα, ὁ πατήρ θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

3. Ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συντασσομένων σχηματίζεται παθητικόν· ὡς: ἄρχομαι, βασιλεύομαι, καταφρονοῦμαι, καταγελῶμαι, ἀμελοῦμαι, πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι, φθοροῦμαι, ἐπιβουλεύομαι, ἀπειλοῦμαι.

4. Ἐκ τῶν μετὰ γενικῆς καὶ αἰτ. ἢ δοτ. καὶ αἰτ. συντασσομένων ἐνεργ. σχηματίζονται παθητικὰ τρεπομένης τῆς αἰτ. τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τῆς δὲ γενικῆς ἢ δοτικῆς μενούσης ἀμεταβλήτου· π. χ. καταγινώσκω τινὸς θάνατον, καταγινώσκειται τινος θάνατος, δίδωμι χρήματά τινι, δίδεται χρήματά τινι.

5. Ἐκ τῶν ῥημάτων τῶν συντασσομένων μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς σχηματίζονται παθητικὰ τρεπομένης τῆς αἰτιατικῆς τοῦ προσώπου εἰς ὑποκείμενον αὐτῶν, μενούσης δὲ ἀμεταβλήτου τῆς αἰτιατικῆς τοῦ πράγματος· π. χ. διδάσκω τινὰ τὴν ῥητορικὴν, διδάσκειται τις τὴν ῥητορικὴν.

6. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὡς παθητικὰ χρησιμεύουσιν ἀμετάβατα ῥήματα μετὰ σημασίας παθητικῆς, ἅτινα διὰ τοῦτο δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν παθητικῶν· π. χ. παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνειν τινὰ εἶνε τὸ ἀποθνήσκειν, τοῦ εὖ ἢ κακῶς ποιεῖν τινὰ τὸ εὖ ἢ κακῶς πάσχειν, τοῦ εὖ ἢ κακῶς λέγειν τινὰ τὸ εὖ ἢ κακῶς ἀκούειν.

Ἀπρόσωπα ῥήματα (§ 46).

1. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται τὰ ῥήματα ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐν τῷ τρίτῳ ἐνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον, ὡς: δεῖ, χρή, προσήκει, πρέπει, ἔξοστι, μέλει, κτλ.

2. Προσωπικά τινὰ ῥήματα λαμβάνονται ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ καὶ ἀπροσώπως ὡς: λέγεται, ὁμολογεῖται, κτλ.

3. Καὶ τὸ οὐδέτερον πολλῶν ἐπιθέτων, οἶον *εἰκός, ῥάδιον, χαλεπός, δυνατός, δηλόν, κλ.* ἢ ἐν τι τῶν οὐσιαστικῶν *ἀνάγκη, ὄρα, καιρός, σχολή* καὶ τῶν ὁμοίων μετὰ τοῦ ἐστὶ ἀποτελεῖ ῥήμα ἀπρόσωπον.

4. Ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων εἶνε·

α) Τὸ ἐξ αὐτῶν κρεμάμενον ἀπαρέμφατον ὡς: δεῖ γράμματμαθεῖν. — Ὄρα ἐστὶν ἀπιέναι.

β) Τὸ ἐν αὐτοῖς ἀφρημένον οὐσιαστικόν ὡς: δεῖ χρημάτων — ἔνδεια ἢ χρεία ἐστὶ χρημάτων, μέλει μοί τινος — μέλησις ἐστὶ μοί τινος.

ΣΤ'. Χρόνοι τοῦ ῥήματος (§ 47).

Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διαιροῦνται εἰς ἀρκτικούς καὶ παραγομένους ἢ ἱστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶνε ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων καὶ ὁ παρακείμενος, παραγομένοι δὲ ἢ ἱστορικοὶ ὁ παρατατικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

α. Οἱ χρόνοι ἐν τῇ ὀριστικῇ.

1. Ὁ Ἐνεστώς (§ 48).

α) Ὁ ἐνεστώς σημαίνει πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκούσαν ὡς: τί ποιεῖς; γράφω.

ΣΗΜ. Ἐν ζωηρᾷ διηγήσει τίθεται πολλάκις ὁ ἐνεστώς εἰς δήλωσιν πράξεως παρελθούσης. Ὁ τοιοῦτος ἐνεστώς λέγεται ἱστορικός καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν ἀόριστον ὡς: Λύσανδρος προσβαλὼν αἶρεῖ τὴν πόλιν.

β) Πρᾶξιν κατ' ἔθος καὶ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν παντὶ χρόνῳ ὡς: οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω.

γ) Πρᾶξιν ἣν τὸ ὑποκείμενον ἐπιχειρεῖ, προσπαθεῖ νὰ ἐκτελέσῃ· π. χ. πείθω = πειρῶμαι πείσασθαι, μισθῶμαι = πειρῶμαι, βούλομαι μισθώσασθαι, πρίασθαι.

Πολλοὶ ἐνεστώτες ἔχουσι καὶ παρακείμενου σημασίαν π. χ. φεύγω = φεύγω καὶ εἰμί φυγᾶς, νικῶ = νικῶ καὶ εἰμί νικητής. Μόνον δὲ παρακείμενου σημασίαν ἔχει τὸ ἦκω (= ἐλήλυθα) καὶ τὸ οἴχομαι (= ἀπελήλυθα, ἀνακεχώρηκα).

2. Ὁ Παρατατικός (§ 49).

1. Ὁ παρατατικός εἶνε ἐν τῷ παρελθόντι ὅτι ὁ ἐνεστώς ἐν τῷ παρόντι διὸ σημαίνει

α) Πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκούσαν π. χ. χθὲς ἔγραφοι.

β) Πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρελθόντι, ὡς: Σωκράτης πάντας ὠφέλει.

γ) Πρᾶξιν, ἣν τὸ ὑποκείμενον ἐπεχειρεῖ, προσεπάθει νὰ ἐκτελέσῃ ἐν τῷ παρελθόντι ὡς: Νέων ἔπειθεν (ἐπειράτο πείσαι) αὐτοὺς ἀποτρέπεσθαι· οἱ δὲ οὐχ ὑπήκουον.

2. Ὡς πολλοὶ ἐνεστώτες ἔχουσι καὶ παρακείμενου σημασίαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερσυντελικῆς σημασίαν ὡς: ἐνίκων=ἐνίκων καὶ ἦν νικητής· ἔφευγον=ἔφευγον καὶ ἦν φυγάς. Ὁ παρατατικός τοῦ οἴχομαι καὶ τοῦ ἦκω ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικῆς, συνηθέστερον δὲ ἀορίστου ὡς: ὠχόμεν=ἀνεκχωρήκειν ἢ ἀνεχώρησα· ἦκον=ἐληλύθειν ἢ ἦλθον.

3. Ὁ ἀόριστος (§ 50).

1. Ὁ ἀόριστος σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ἔγινε τι ἐν τῷ παρελθόντι π. χ. κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

2. Ὁ ἀόριστος σημαίνει πολλάκις ὅτι πρᾶξις τις ἤρξατο ἐν τῷ παρελθόντι π. χ. ἐβασίλευσα, ἤρξα, ἐπλουτήσα=ἐγενόμην βασιλεύς, ἄρχων, πλούσιος.

4. Ὁ μέλλων (§ 51).

Ὁ μέλλων σημαίνει α) ἀπλῶς ὅτι θὰ γείνη τι ἐν τῷ μέλλοντι π. χ. αὐρίθον καταθήσομαι εἰς Πειραιᾶ· β) ὅτι πρᾶξις τις θὰ ἀρχίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι π. χ. βασιλεύσω, ἄρξω, πλουτήσω=γενήσομαι βασιλεύς, ἄρχων, πλούσιος.

5. Ὁ παρακείμενος (§ 52).

Ὁ παρακείμενος σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκούσαν ἐν τῷ ἀποτελέσματι. Εἶνε ὁ ἐνεστώς τοῦ τετελεσμένου π. χ. τέθνηκε=εἶνε νεκρός· τέθαιπται=εἶνε τεθαμμένος· μέμνημαι=ἔχω ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι· κέκτημαι=ἔχω·

ἔστηκα = στέκω· κέκλημαι = ἔχω κληθῆ καὶ ἐπομένως καλοῦμαι.

6. Ὁ ὑπερσυντέλικος (§ 53).

Ὁ ὑπερσυντέλικος εἶνε τρόπον τινὰ ὁ παρατατικός τοῦ παρακειμένου. Σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι· ἐτεθρήκει = ἦτο νεκρός· ἐτέθαπτο = ἦτο τεθαμμένος· ἐμεμνήμην = εἶχον ἐν τῇ μνήμῃ· ἐκεκτήμην = εἶχον· ἐκεκλήμην = ἐκαλοῦμην.

7. Ὁ τετελεσμένος μέλλων (§ 54).

Ὁ τετελεσμένος μέλλων εἶνε ὁ μέλλων τοῦ παρακειμένου. Σημαίνει ὅτι θὰ εἶνέ τι τετελεσμένον ἐν τῷ μέλλοντι καὶ θὰ σώζεται ἐν τῷ ἀποτελέσματι· π. γ. τεθνήξω = θὰ εἶμαι νεκρός· τεθάψωμαι = θὰ εἶμαι τεθαμμένος· κεκτήσομαι = θὰ ἔχω κεκλήσομαι = θὰ ὀνομάζωμαι.

β'. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ (§ 55).

Ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώς δηλοῖ τὴν πράξιν διαρκουσαν ἢ ἐπαναλαμβανομένην, ὁ δὲ ἀόριστος ἀπλῶς, ὁ δὲ παρακειμένος τετελεσμένην καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι, εἴτε εἰς τὸ παρόν, εἴτε εἰς τὸ παρελθόν, εἴτε εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρονται. Ὁ μέλλων ἐν τῇ εὐκτικῇ καὶ τῷ ἀπαρεμφάτῳ σημαίνει ὁμοίως τὴν πράξιν μέλλουσαν.

Z'. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος (§ 56).

1. Ἐπειδὴ αἱ προτάσεις ἢ καῖνται ἀνεξαρτήτως (κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις), ἢ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων (ὑποτελεῖς ἢ ἐξηρητημένοι), διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐξετάζεται α) ἐπὶ τῶν κυρίων ἢ ἀνεξαρτήτων προτάσεων· β) ἐπὶ τῶν ὑποτελῶν ἢ ἐξηρητημένων προτάσεων.

2. Αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις διαιροῦνται εἰς προτάσεις κρίσεως καὶ εἰς προτάσεις ἐπιθυμίας. Εἰς τὰς πρώτας τίθεται ἐπὶ ἀρνήσεως τὸ οὐ, εἰς τὰς δευτέρας τὸ μή. Λέγονται δὲ προτάσεις κρίσεως αἱ προτάσεις δι' ὧν ὁ λέγων ἐκφράζει κρίσιν περὶ τινος· ὡς :

ὁ Θεός ἐστι δίκαιος. Προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας αἱ προτάσεις δι' ὧν ἐκφράζει ὁ λέγων ἐπιθυμίαν ὡς: *χρόνον φείδου*.—*Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης*.

α. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

1. Ἡ ὀριστική (§ 57).

1. Ἡ ὀριστική ἐκφράζει τι πραγματικόν. Ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ ὡς: ὁ Θεός ἐστι δίκαιος.

2. Ἡ ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν τίθηται μετὰ τινος ὑποθέσεως, σημαίνει ὅτι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη τι, διότι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἢ ὑπόθεσις. Ε. Ἄπ. 4, 3, 3: *φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἄν ἡμεν* (νῦν δὲ ἔχομεν φῶς· οὐκ ἐσμὲν ἄρα ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς).

ΣΗΜ. Ἡ ὀριστική τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει ἐνίοτε ὅτι ἠδύνατο νὰ γείνη τι ἐν τῷ παρελθόντι (τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι). Ε. Ἄγ. 1, 26: *τὴν πόλιν οὕτως ἂν ἠγάγησά πολέμου ἐργαστήριον εἶναι* (ἠδύνασα νὰ νομίσης).

3. Ἡ ὀριστική τοῦ παρατατικοῦ ἢ τοῦ ἀορίστου ἄνευ τοῦ ἄν τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἶθε ἢ τοῦ εἰ γὰρ εἰς ἀγῶσιν εὐχῆς, ἧτις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ ὡς: *εἶθ' ἦσθα δυνατὸς ὅσον πρόθυμος εἶ* (= εἶθε νὰ ἦσο).—*Εἶθε σοι τότε συγχερομένη*. Ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ὄφελου, ὄφελες, κτλ. (εἰ γὰρ ὄφελον, εἶθε ὄφελον, ὡς ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐρεσιῶτος ἢ ἀορίστου ὡς: *ὄφελε μὲν Κῦρος ζῆν* (=εἶθε ἔζη ὁ Κῦρος).—*Εἶθ' ὄφελες τότε εὐθέως λιπεῖν βίον* (=εἶθε ἔλιπε βίον).

2. Ἡ ὑποτακτική (§ 58).

Ἡ ὑποτακτική σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος· τίθεται δὲ

α) Κατὰ τὸ α. πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον τοῦ ἐνικοῦ εἰς ἀγῶσιν προτροπῆς, ὡς: *ἴωμεν*. Πολλάκις προτάσσεται τῆς ὑποτακτικῆς τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε· π. γ. *ἄγε ἴδωμεν*.—*Φέρε εἰπώμεν*.

β) Ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν αἰτεῖται

γνώμην περί τοῦ πρακτέου· π. γ. τί εἶπω; — Εἶπω τι τῶν εἰωθότων; Ἡ ἄρνησις εἶνε μή. Πολλάκις προτάσσεται τῆς τοιαύτης ἐρωτήσεως τὸ βούλει ἢ βούλεισθαι· π. γ. βούλει σοι εἶπω; (=θέλεις νά σοι εἶπω;)

3. Ἡ εὐκτική (§ 59).

1. Ἡ εὐκτική σημαίνει εὐχὴν, ἣτις δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. Πολλάκις προτάσσεται το εἶθε ἢ τὸ εἰ γάρ. Ἡ ἄρνησις εἶνε μή· π. γ. ὦ παῖ, γένοιο πατρός εὐτυχέστερος. — Εἶθε μήποτε γνῶις ὅς εἶ.

2. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει ὅτι δύναται νὰ γείνη τι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι (τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι)· ὡς: Θεοῦ θέλοντος κἄν ἐπὶ ῥίπος πλείους (=ὅταν ὁ Θεὸς θέλῃ, δύνασαι νὰ πλέγῃς καὶ ἐπὶ ψιάθης).

ΣΗΜ. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν τίθεται πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντὶ τῆς προστακτικῆς. Σοφ. Ἠλ. 1494. χωροῖς ἄν εἴσω (=χώρει εἴσω).

4. Ἡ προστακτική (§ 60).

Ἡ προστακτική σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος, ἣτις ἀποτείνεται πρὸς παρὸν πρόσωπον.

α) Ὡς προσταγή· ὡς: ἄπτε, παῖ, λύχρον.

β) Ὡς προτροπή ἢ παραίνεσις· ὡς: θάρρει. — Ἡ λέγε τι σιγῆς κρείτον, ἢ σιγῆν ἔχε.

γ) Ὡς δέησις, εὐχὴ ἢ κατάρα· ὡς: μῆνιν ἄειδε, θεά. — Ὑγίαινε. — Ἐρρ' ἐς κόρακας.

δ) Μετὰ τοῦ μή ὡς ἀπαγόρευσις. Τίθεται δὲ ἢ προστακτικὴ μετὰ τοῦ μή ἐπὶ ἐνεστώτος καὶ παρακειμένου, ἐπὶ δὲ ἀορίστου τίθεται ἢ ὑποτακτικὴ· ἐνίοτε τίθεται ἢ προστακτικὴ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀορίστου, ἀλλὰ κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον· ὡς: μὴ φοβοῦ. — Μηθερί συμφορὰν ὀνειδίσης. — Μηθεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερόν ὅτι ἐγκλίσεις τῶν μὲν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἶναι α) ἢ ὀριστικὴ (§ 57, 1) β), ἢ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ 2ν (§ 57, 2), γ) ἢ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ 2ν (§ 59, 2). τῶν δὲ ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας α) ἢ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων (§ 53, 3), β) ἢ ὑποτακτικὴ (§ 58), γ) ἢ εὐκτικὴ ἀνευ τοῦ 2ν (§ 59, 1).

Παράρτημα περὶ τῶν εὐθειῶν ἢ ἀνεξαρτήτων ἐρω-
τήσεων (§ 61).

Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα ἢ ἀνεξάρτητος, ὅταν ἐκφέρηται κατ' εὐθειᾶν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἢ ἄνευ ἐρωτηματικῆς λέξεως ἐμφαινομένη διὰ μόνης τῆς ἀπαγγελίας, ἢ διὰ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τίς καὶ τῶν ἀπὸ π ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ποῖος, πόσος, κτλ. ποῦ, πῶς κτλ.), ἢ διὰ τινος τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων ἄρα (ἄρά γε), ἢ (=ἀληθῶς), μὴ (=μήπως). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἶνε διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον ἢ πότερα) ἢ οὐδὲν ἐρωτηματικὸν μόριον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἰ: ὡς: οὗτος, καθεύθεις; — Τίς εἶ; — Πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; — Μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; Πότερον αἱ γυναῖκες φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες:

β'. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσι.

1. Εὐκτική πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου (§ 62).

1. Ἴνα δηλωθῇ ὅτι ἐξηρητημένη τις πρότασις δὲν εἶνε γνώμη ἢ λόγος αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐλήφθη ἐκ τῆς γνώμης ἢ τοῦ λόγου ἄλλου τινός, τίθεται ἐν αὐτῇ ἡ εὐκτική, ἣτις διὰ τοῦτο λέγεται πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου (§ 92, 3, β').

2. Τίθεται δὲ ἡ εὐκτική αὕτη τοῦ πλαγίου λόγου ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ εὐθέος λόγου, μόνον ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν μένει καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολλάκις δὲ καὶ ἔνθα κατὰ τὰ εἰρημμένα ἔπρεπε νὰ κεῖται ἡ εὐκτικὴ κεῖνται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου, ἐνίστε δὲ καὶ αὐταὶ καὶ ἡ εὐκτικὴ. Ξ. Ἑλλ. 1, 7, 5: οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξοιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσις ἱκανοῖς (εὐθ. λ.: ἡμεῖς μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπλέομεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προσετάξαμεν, κτλ.). Ἄν. 6, 6, 25: ὁ Κλέανδρος εἶ-

πεν ὅτι Δέξιππον μὲν οὐκ ἐπαιροίη, εἰ ταῦτα πεποιηκῶς εἶη (εὐθ. λ.: Δέξιππον μὲν οὐκ ἐπαινῶ, εἰ ταῦτα πεποίηκε). Κῦ. 1, 3, 15: ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (εὐθ. λ.: πότερον βούλει μένειν ἢ ἀπιέναι). Θ. 1, 25: τὸν Θεὸν ἐπήρνοντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν (εὐθ. λ.: παραδῶμεν Κορινθίους τὴν πόλιν;). Ξ. Ἀν. 2, 1, 10: ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὄπλα παραδοῖεν (εὐθ. λ.: πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιμεν ἢ τὰ ὄπλα παραδοῖμεν). Πλ. Πολ. 329: ὁ Θεμιστοκλῆς τῷ Σερίφιῳ λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι ὅτι οὐ δι' αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκίμοι (εὐθ. λ.: οὐ διὰ σαυτόν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκίμοις) ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὦν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος (εὐθ. λ.: οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὦν ὀνομαστός ἐγενόμην οὐτε σὺ Ἀθηναῖος). Δη. 22, 59: ἐτόλμα λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροὺς ἐφείλκυσε (εὐθ. λ.: ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροὺς ἐφείλκυσε). Θ. 2, 4. ἐβουλεύοντο εἶτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους, εἶτε ἄλλο τι χρήσονται (εὐθ. λ.: κατακαύσωμεν τοὺς Θηβαίους ἢ ἄλλο τι χρήσώμεθα).

2. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσει (§ 63).

1. Εἰδικαὶ ἢ ἐκθετικά προτάσεις λέγονται αἱ προτάσεις αἱ ἐκφερόμεναι διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς. Τίθενται δὲ μετὰ λεκτικὸν ἢ γνωστικὸν ῥῆμα ἢ μετὰ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὡς ἀπεξήγησις αὐτοῦ. Εἶνε δὲ ἐξηρημένας προτάσεις κρίσεως: διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ οὐ, ὡς. *Λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι.—Οἶδα ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει.—Τῷ φθόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν.*

2. Εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις μετὰ ἀρκτικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, μετὰ ἱστορικὸν δὲ χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως ἢ ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου: ὡς: *ὑβριστὴς εἰμι.—Ἀπεκρίνατο ὅτι Σερίφιος ὦν οὐκ ἂν ὀνομαστός ἐγένετο.—Σκύθης εἶπεν ὅτι οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων.—Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ δόδος ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.*

3. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς πλαγίαις ἐρωτήσεσιν (§ 64).

1. Πλαγία ἢ ἐξηρημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν ἐκφέ-

ρηται κατ' εὐθείαν ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἢ πλαγίᾳ ἐρώτησις α) διὰ τῆς *ὅς τις* καὶ τῶν ἀπὸ ὅπ ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὅποιος, ὅπως, κτλ. ὅπου, ὅπως, κτλ.). Πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῆς *τίς* καὶ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὡς ἡ εὐθεία· β') διὰ τοῦ εἰ. Ὅταν δὲ εἶνε διπλῆ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ *πότερον* — ἢ, εἰ — ἢ, εἴτε — εἴτε. Ἡ ἄρνησις εἶνε ἢ τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως.

2. Εἰς τὴν πλαγίαν ἐρώτησιν, ἂν μὲν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, τίθεται ἡ ἐγκλισις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως, ἂν δὲ ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως μὲν ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου, πολλάκις δὲ καὶ ἡ ἐγκλισις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως· ὡς: οἶσθα εὐθύδημον ὀπόσουσ' ὀδόντας ἔχει; — Ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ. — Ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι. — Ἐρώτησε ποῦ ἂν ἴδοι Πρῶξενον.

3. Πλάγια ἢ ἐξηρητημένα ἐρωτήσεις εἶνε καὶ αἱ ἐξαρτώμεναι ἐκ προτάσεων περιεχουσῶν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποπειράς. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας τίθεται μετὰ ἀρκτικὸν μὲν χρόνον τὸ *ἐὰν* (ἂν, ἦν), μεθ' ὑποτακτικῆς, μετὰ ἱστορικὸν δὲ χρόνον τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς· ὡς: ἐπιβουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τεῖχη τῶν πολεμίων, ἢν δύνωνται βιάσασθαι (= ἀποπειρώμενοι, ἦν, κτλ. κοιν.: δοκιμάζοντες ἂν δύνανται, κτλ.).

Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα φροντίδα ἢ ἐνέργειαν ἐπιφέρεται πλαγίᾳ ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως καὶ ὀριστικῆς μέλλοντος (σπανίως εὐκτικῆς μέλλοντος μετὰ ἱστορικὸν χρόνον). Ἡ ἄρνητις εἶνε *μή π. χ.* ἐπρασσον, ὅπως τις βοήθεια ἦεσθ (= ἐνήργουν πῶς νὰ ἔλθῃ βοήθειά τις).

ΣΗΜ. Τὸ ὅπως μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος κεῖται πολλάκις κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (σκοπεῖ ἢ σκοπεῖτε) εἰς δῆλωσιν παρακλειούσεως· ὡς: ὅπως ἀνὴρ ἔσει (= σκοπεῖ ὅπως ἀνὴρ ἔσει· κοιν. κύτταξε νὰ φανῆς ἀνδρας).

5. Μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα τίθεται πρότασις ἐρωτηματικὴ διὰ τοῦ *μή* (= μήπως) καὶ *μή οὐ* (= μήπως δέν). Εἰς τὰς τοιαύτας προτάσεις τίθεται

α) Ὀριστικῆ, ὅταν τις φοβῆται μήπως γίνεται ἢ δέν γίνεται τι π. χ. φοβοῦμαι μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις (εὐθ. ἐρ.: μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις;)

β') Ὑποτακτικὴ ἢ εὐκτικὴ (ὡς ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσιν), ὅταν τις φοβῆται μήπως γείνη ἢ δὲν γείνη τι· ὡς: φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθῃ.

4. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς αἰτιολογικαῖς προτάσεσιν (§ 65).

1. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ *ὅτι*, *διότι*, ὡς, *ἐπεὶ*, *ἐπειδὴ*. Εἶνε δὲ προτάσεις κρίσεως καὶ τίθεται εἰς αὐτάς ἐπὶ ἀρνήσεως πάντοτε τὸ *οὐ*.

2. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ ῥῆμα ἱστορικοῦ χρόνου δύναται νὰ τεθῆ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλάγιου λόγου, καὶ τότε ἡ αἰτία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσασθαι, *ὅτι* (=διότι) οὐ πολὺ ἐρίκων.—Καὶ ἡμᾶς ἄρα δεῖ, *ἐπειδὴ* Λυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλήν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς, ἐπιδειξῆαι αὐτοῖς, κτλ.—*Ὅτε* (=ἐπειδὴ) τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους ἠγεῖσθαι πιστούς.—Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον, *ὅτι* στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαίρειν, λυπεῖσθαι, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν, κτλ.) ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις διὰ τοῦ *ὅτι*, ἐνίοτε δὲ διὰ τοῦ *εἶ*: ὡς: χαίρω *ὅτι* εὐδοκίμεις.—Ἀγανακτῶ εἰ τὰ χρήματα λυπεῖ τινος ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται.

5. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσιν (§ 66).

1. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων *ἵνα*, *ὅπως*, ὡς, καὶ ἀπορατικῶς διὰ τοῦ *ἵνα* μὴ, *ὅπως* μὴ, καὶ διὰ μόνου τοῦ *μὴ*.

2. Ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσιν, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτηκοῦ χρόνου, τίθεται ὑποτακτικὴ, ἂν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως μὲν εὐκτικὴ, πολλακίς δὲ ὑποτακτικὴ, ἐνίοτε δὲ ἀμφότεραι ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· ὡς: κύνας τρέφεις, *ἵνα* σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερήκωσι.—Πολλὰ διδάσκεις ἀφθόνως διὰ φθόνον, ὅπως ἀκούων πολλὰ μὴδὲ ἐν μάθῳ.—Κῦρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχει.—Τὰ πλοῖα Ἀθροκόμας κατέκαυσεν, *ἵνα* μὴ Κῦρος διαβῆ.

3. Μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον, ἢ μετὰ

πρότασιν σημαίνουσιν ὅτι ἔπρεπέ τι νὰ γείνη, ὅπερ ὁμῶς δὲν ἔγινε, τίθεται τὸ *ἴνα* μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου εἰς δῆλωσιν σκοποῦ, ὅστις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη· ὡς: εἰ γὰρ *ὄφελον οἶοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἴνα οἶοί τε ἦσαν* αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα.

Ὅμοίως λέγεται παρ' ἡμῖν: εἶθε νὰ εἶχα, γὰρ νὰ σου ἔδωδα.

6. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς συμπερασματικαῖς προτάσεσιν (§ 67).

1. Αἱ συμπερασματικαὶ ἢ τῆς ἀκολουθίας προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὥστε. Τίθενται δὲ εἰς αὐτά:

α) Αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ὅταν ἡ συμπερασματικὴ πρότασις παρίσταται ὡς πραγματικὸν ἀκολουθίωμα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως· ὡς: ἐπιπίπτει γιῶν ἄπλετος, ὥστε ἀπέκρουσε καὶ τὰ ζῶα καὶ τοὺς ἀνθρώπους.— Πάντες πολεμικὰ ὅπλα παρεσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἀν ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε συνδέει καὶ παρατατικῶς κυρίαν πρότασιν μετὰ τῶν ἡγουμένων ὡς τὸ αὖν καὶ τὸ τοίνυν, π. χ. εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἦκε Τισσαφέρνης· ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐφρόντιζον.

β) Τὸ ἀπαρέμφατον· 1) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς δυνατόν ἐπακολουθίωμα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως· ἂν δὲ πράγματι ἐπακολουθῇ ἢ μὴ, δὲν δηλοῦται. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Ἀντὶ τοῦ ὥστε δύναται νὰ τεθῇ καὶ τὸ ὡς· π. χ. πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (= ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι νὰ ἀκούσωσι, ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι ἠδύναντο νὰ ἀκούσωσι). 2) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς σκοπὸς ἐπιδιωκόμενος· ὡς: πᾶν ποιῶσιν, ὥστε μὴ διδόναι δίκην· 3) ὅταν τὸ ὥστε σημαίνῃ ἐπὶ τῷ ὄρφ, ἐπὶ τῇ συνθήκῃ· ὡς: πολλὰ προσβῆται ἀπῆντων καὶ χρήματα, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν (= ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ μὴ ἐμβάλλωσι). Ἀντὶ τοῦ ὥστε ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης τίθεται συνήθως τὸ ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου, ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος· ὡς: ἀφιεμέν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ᾧτε μηκέτι φιλοσοφεῖν.—Οἱ ἐν Ἰθώμῃ ξυγέθησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐφ' ᾧτε ἐξίσιν ἐκ Πελοποννήσου.

2. Μετὰ ἀντωνυμίαν τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται πολλάκις

ἀντὶ τοῦ ὥστε ἢ ὅσος καὶ ἢ οἷος μετ' ἀπαρεμφάτου. Πολλάκις δὲ ἔλλείπει ἢ τοσοῦτος καὶ ἢ τοιοῦτος καὶ τότε ἢ μὲν ὅσος ἰσοδυναμεί μὲ τὸ τοσοῦτος ὥστε, ἢ δὲ οἷος μὲ τὸ τοιοῦτος ὥστε· ὡς: οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται· οἱ πολῖται, οἵοι πονηροῦ τινος ἐφίεσθαι.—"Ὅσοι μόνον γεύσασθαι ἑαυτῶν κατέλιπε (=τοσοῦτον ὥστε, μόνον γεύσασθαι=ὅσον μόνον ἤρκει νὰ γευθῆ).

7. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς λόγοις (§ 67).

1. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο προτάσεων, ἐξ ὧν ἡ περιέχουσα τὴν ὑπόθεσιν λέγεται ἡγούμενον ἢ πρότασις, ἡ δὲ κυρία λέγεται ἐπόμενον ἢ ἀπόδοσις. Ἐν τῷ ἡγούμενῳ ἢ ἀρνησις εἶνε μὴ.

2. Ὑπάρχουσι 4 τύποι τῶν ὑποθετικῶν λόγων.

α) Ἐν τῷ ἡγούμενῳ τίθεται ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, ὅταν ὁ λέγων θέτῃ τὴν διὰ τοῦ ἡγούμενου ἐκφραζομένην κρίσιν ὡς ἀληθῆ, ἵνα ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτῆς συμπέρασμα τι. Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται ὁμοίως ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, δύνανται δὲ νὰ τεθῶσι καὶ αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· π. χ. εἰ θεοὶ εἰσιν, ἔστι καὶ ἔργα θεῶν.—Εἰ βούλει, λέγε.—Εἰ βούλει, ἴωμεν.

β) Ἐν τῷ ἡγούμενῳ τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅπερ μετὰ τοῦ ὑποθετικοῦ εἰ ἐνοῦται εἰς τὸ ἐάν (ἐξ οὗ τὸ ἄν καὶ τὸ ἦν)
1) ὅταν ὁ λέγων παριστῇ τὴν ὑπόθεσιν δυνατὴν καὶ προσδοκωμένην ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ τίθεται συνήθως μέλλων· ὡς: ἐάν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις· 2) ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται συνήθως ἐνεστώς. Ὅταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν, τότε τίθεται ἐν μὲν τῷ ἡγούμενῳ εὐκτική, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ συνήθως παρατατικός· ὡς: ἐάν τις τὸν ἥλιον ἐγχειρῆ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται.—Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μὴ διψῆ (==ὅσάκις δὲν ἐδίψα).

γ) Ἐν τῷ ἡγούμενῳ τίθεται εὐκτική, ὅταν ὁ λέγων παριστῇ τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἀπλήν ἑαυτοῦ σκέψιν· ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται συνήθως εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· ὡς: εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἄν ἀδικεῖσθαι.

δ') Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν, ἐπομένως καὶ τὴν ἀπόδοσιν ὡς μὴ πραγματικὴν, ὡς: *φῶς εἰ μὴ εἴχομεν*, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς *ἄν ἦμεν*.

ΣΗΜ. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις λέγονται παραχωρητικαί, ὅταν ἀμέσως πρὸ τοῦ εἰ (εἰάν, ἄν, ἦν) ἢ μετ' αὐτὸ καίται τὸ καὶ γνωμ: *γελάθ' ὁ μῶρος, κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ*. Ε. Ἄν. 3, 2, 23: πάντες οἱ ποταμοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἀποροὶ εἶσι, προΐουσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται.

8. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν (§ 69).

Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων.

1. Προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις αἵτινες προσδιορίζουσι μίαν τινὰ λέξιν τῆς κυρίας προτάσεως κειμένην ἢ νοουμένην ἐκφέρονται ὡς αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις: ὅθεν τίθενται ἐν αὐταῖς πᾶσαι αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων. Ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ, ἄν ἢ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε πρότασις ἐπιθυμίας ὡς: ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρᾱ.—*Κῦρος ἤρξε παμπόλλων ἐθνῶν, ὧν οὐδ' ἄν τὰ ὀνόματα εἴποι τις εἰπεῖν*.—Εἰς καλὸν ἡμῖν Ἄνυτος ὅδε παρακαθέζετο, *ᾧ μεταδώμεν τῆς ζητήσεως*.—Οὐκ ἄξιον τοῖς λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, *ὅν ἡμεῖς σαφέστατον εἰλεχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσαμε*.

2. Αἰτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες περιέχουσιν αἰτιολογικὴν ἔννοιαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως ὡς: θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως (= ὅτι ἡμῖν οὐδὲν δίδως).

3. Τελικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες σημαίνουσι σκοπὸν, τίθεται ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος, ἢ δὲ ἄρνησις εἶνε μὴ ὡς: ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι, *οἳ τοὺς πατέρας νόμους συγγράφουσιν* (= ὅπως τοὺς πατέρας νόμους συγγράψωσι).

1. Ἀναφορικαὶ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς

προτάσεων, αἵτινες σημαίνουν ἀκολουθίαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως ὡς: τίς οὕτως εὐθήης ἐστίν, ὅστις ἀγροεὶ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤξοντα (= ὥστε νὰ ἀγροῇ, κτλ.).

δ. Ὑποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες περιέχουσιν ὑπόθεσιν καὶ δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ὑποθετικὰς προτάσεις, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἰσοδυνάμους ὑποθετικάς. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ.

ά) Ὅριστική, ὡς: ἐπνίγετο ὅστις νεὼν μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος (= εἴ τις νεὼν μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος).

β) Ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν 1) ὅταν σημαίνεται πράξις προσδοκωμένη ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλων, ὡς: τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἄν εἰληθε, πείσομαι· 2) ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως ἐνεστώς. Ὅταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται εὐκτική, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει συνήθως παρατατικός: ὡς: οἱ Πέρσαι ὃν ἄν γινῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδίδοναι, μὴ ἀποδίδοντα δὲ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς. — Κύρος, οὗς τινὰς ὀρώη τὰ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέραιεν.

γ) Εὐκτική, ὅταν σημαίνεται τι ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος: ὡς: ὀκνοῖν ἄν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοῖη (= εἴ τινα ἡμῖν δοῖν).

9. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς χρονικαῖς προτάσεσιν (§ 70).

Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἠνίκα, ἐπεὶ, ἐπειδή, ὡς, ἴως, μέχρι, ἄχρι, πρὶν, ἐν ᾧ, ἐξ οὗ ἢ ἀφ' οὗ. Τίθεται ἐν αὐταῖς,

ά) Ἡ ὀριστικὴ, ὅταν σημαίνεται τι πραγματικόν: ὡς: ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, παρῆν ὁ Γωβρύας. — Ταῦτα ἐποίησαν, μέχρι σκοτεινῆς ἐγένετο. — Ἐν ᾧ ὀπλίζοντο, ἤκον οἱ σκοποὶ.

β) Ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὡς ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσιν, τὸ ἄν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον (ἠνίκα' ἄν, ἕως ἄν, πρὶν ἄν), ἢ ἐνοῦται μετὰ τοῦ χρονικοῦ συνδέσμου εἰς μίαν λέ-

ξιν (ὅταν, ὁπόταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴν). 1) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πρᾶξις προσδοκωμένη· ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλων ὡς: ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἅ δέομαι, ἤξω. 2) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς ἀρίστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος· ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως ἐνεστώς ὡς: μαινόμεθα, ὁπόταν ὀργιζόμεθα. Ὅταν ἡ ἀρίστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει συνήθως παρατατικός: ὡς: Κύρος ἐθήρρευεν, ὁπότε βούλοιο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους.

γ) Εὐκτική, ὡς ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσιν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν, Ξ. Κυ. 1, 6, 26: ὁπότε (—εἴ ποτε) ἔχουεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιῶται, υγιαίνουεν δέ, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἡσυχρότερες εἶεν, οὐκ ἄν τις δοκίῃ σωφρανεῖν διαγωνίζεσθαι βουλόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους;

ΣΗΜ. Τὸ πρὶν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε θετική, συντάσσεται πάντοτε μετ' ἀπαρεμφάτου π. χ. ἐπὶ τὸ ἄκρον Χειρσοφος ἀναβαίνει, πρὶν τινα αἰσθῆσθαι τῶν πολεμίων. Ἐνίοτε συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀποφατική: ὡς: τῶν ἐπισταμένων νεῖν, πρὶν μαθεῖν, οὐδεὶς ἠπίστατο.

Η'. Οἱ ὀνομαστικοὶ τύποι τοῦ ῥήματος.

α. Τὸ ἀπαρέμφατον (§ 71).

26 Τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε κυρίως οὐχὶ ἔγκλισις, ἀλλὰ ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν οὐδετέρου γένους.

Ἡ μὲν ῥηματικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται ἐκ τῶν ἑξῆς: α) ὅτι προσδιορίζεται οὐχὶ δι' ἐπιθέτων, ἀλλὰ δι' ἐπιρρημάτων, ὡς καὶ τὰ ῥήματα π. χ. τὸ πρὸ τῆς πατρίδος καλῶς ἀποθνήσκειν β) ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχει οὐχὶ ἓν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν χρόνον π. χ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι, ποιήσειν, ποιήσασθαι, ποιηθήσασθαι, ποιήσασθαι, ποιήθησθαι, πεποιηκέναι, πεποιθῆσθαι γ) ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτοῦ τὸ ἄν δ) ὅτι δέχεται ἀντικείμενον, ὡς καὶ τὰ ῥήματα π. χ. τὸ τοῖς νόμοις πείθεσθαι. Ἡ δὲ ὀνομαστικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται: α) ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται τὸ ἄρ-

θρον· β') ἐκ τοιούτων μάλιστα χωρίων, ἐν οἷς εἶνε συνημμένον μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ· ὡς: γυναικί σιγή καὶ τὸ σωφροεῖν κάλλιστον.

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 72).

ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε

α) Αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ταύτοπροσωπία)
ὡς: Κύρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἐκάστῳ δῶσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς.—
Ὁ Κύρος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα.

β') Διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως (έτεροπροσωπία), καὶ τίθεται τότε κατ' αἰτιατικὴν· ὡς: οἱ Ἕλληγες πολλήν κραυγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν.

ΣΗΜ. α'. Ὅταν ὑποκείμενον ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ γενικὸν τινά, παραλείπεται· ὡς: δεῖ γράμματα μαθεῖν καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.

ΣΗΜ. β'. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ κρέματα τὸ ἀπαρέμφατον, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικὸς αὐτοῦ προσδιορισμὸς τίθεται ἢ κατὰ τὴν πῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἢ κατ' αἰτιατικὴν. Ξ.
Ἕλλ. 1. 5, 2: Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι.—Ἐδέοντο μου προστάτην γενέσθαι.—Παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι ἢ κειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα, καὶ Ξενίᾳ ἢ κειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἀνδρας.

2. Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου (§ 73).

Τὸ συναρθρον ἀπαρέμφατον δεικνύει σαφέστερον τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ φύσιν. Τίθεται δέ, ὡς καὶ πᾶν ὄνομα, ὡς ὑποκείμενον, ὡς κατηγορούμενον, ὡς ἀντικείμενον καὶ ὡς προσδιορισμὸς· ὡς: νέεις τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν.—Τοῦτό ἐστι τὸ μέγα δῦνασθαι.—Κύρος ἐφέρετο μόνον ὄρων τὸ παλεῖν τὸν ἀλιτχόμενον.—Τῶν ἀνθρώπων οἱ πλεῖστοι κτῶνται· τάγαθὰ τῷ καλῶς βουλευέσθαι.

3. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου (§ 74).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται

α) Ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων (ιδ. § 46, 4).

β) Ἐνίοτε ὡς κατηγορούμενον· ὡς: τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν.

γ') Ὡς ἐπεξηγήσεις: ὡς: εἰς οἰωνός ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

δ') Εἰς δῆλωσιν τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ὡς: γυνή εὐπρεπῆς *ἰδεῖν* (=κατὰ τὴν ὄψιν).

ε) Εἰς δῆλωσιν σκοποῦ μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα διδόναι, αἰρεῖσθαι ἢ τάττειν: ὡς: Λακεδαιμόνιοι ἔδωσαν Αἰγινήταις Θυραϊάν *οἰκεῖν* (=ὅπως οἰκᾶσιν).

ς') Ὡς ἀντικείμενον τὰ ῥήματα δὲ τὰ συντασσόμενα μετ' ἀπαρεμφάτου εἶνε

1) Τὰ λεκτικά (λέγειν, φράζειν, φάναι, ἀγγέλλειν, ὁμολογεῖν, κτλ.) καὶ τὰ δοξαστικά (οἶεσθαι, ἠγείσθαι, νομίζειν, δοκεῖν, ὑπολαμβάνειν, λογίζεσθαι, κρίνειν, πείθεσθαι, κτλ.). Τίθεται δὲ τὸ ἀπαρέμφατον κατὰ πάντα χρόνον καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ εἰδικὴν πρότασιν διὸ καὶ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον λέγεται. Ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ, σπανιώτερον μὴ ὡς: ὅτι ἂν ποιῆς νόμιζε *ὄρα* θεοὺς τινας (=ὅτι ὄρωσι θεοὶ τινες).—Σωκράτης τὸ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν ἐγγυτάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι

Τὸ ἀπαρέμφατον, μεθ' οὐ εἶνε συνημμένον τὸ ἂν, περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν, ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικῆς χρόνον μετὰ τοῦ ἂν: ὡς: οἱ Πέρσαι οἶονται τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν ἀμελῶς ἔχειν (=ὅτι καὶ περὶ θεοὺς ἂν ἀμελῶς ἔχοιεν).

2) Τὰ ἐφετικά καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθυμίας (ἐπιθυμεῖν ἐφίεσθαι, βούλεσθαι, θέλειν, σπεύδειν, φεύγειν, φυλάττεσθαι, δεῖσθαι, φοβεῖσθαι, ἀξιοῦν, συμβουλεύειν, προτρέπειν, κελεύειν, ποιεῖν, διαπράττεσθαι, κωλύειν, ἔαν, κτλ. καὶ τὰ λεκτικά, ὅταν ἔχωσί πως τὴν ἔννοιαν τοῦ κελεύειν). Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο τίθεται κατ' ἐνεστώτα ἢ κατ' ἀόριστον, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ παρακείμενον, καὶ ἐξηγεῖται ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ διὰ τοῦ *κα* καὶ ὑποτακτικῆς διὸ λέγεται συνηθῶς τελικὸν ἀπαρέμφατον. Ἐπί τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μὴ: ὅστις πένης ὦν *ζη* ἐν ἄστει βούλεται ἀθυρότερον ἑαυτὸν ποιεῖν *ἐπιθυμεῖ*.—Καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ *πλουτεῖν θέλε*.—Φοβοῦνται πανταχοῦ *λέγειν* τὰ μὴ ξύμφορα βασιλεῖ.

3) Τὰ δυνατικά ὡς: τὸ ψεῦδος οὐ δύνασται ἀληθές ποιεῖν.

4. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως (§ 75).

Τὸ ἀπαρέμφατον κεῖται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως

α) Ἐν τῷ ὀλίγῳ ἢ μικροῦ δεῖν (= σχεδόν), ἐκὼν εἶναι (= ἐκούσιως), τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἶναι (= ὅσον ἐξαργῶτα ἐξ ἐμοῦ).

β) Ἐν τῷ ὡς ἔπος εἰπεῖν (= σχεδόν), συνελόντι εἰπεῖν (= ἵνα συντόμως εἴπω, συντόμως) καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις.

γ) Εἰς δὴλῶσιν προτροπῆς ἢ δεήσεως ὡς: ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν (= ἄγγελλε) Λακεδαιμονίους ὅτι τῆδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

Χ δ'. Ἡ μετοχή (§ 76).

701. Ἡ μετοχή εἶνε ῥηματικὸν ἐπίθετον. Ἡ ῥηματικὴ αὐτῆς φύσις φαίνεται ἐξ ὧν καὶ ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

2. Ἡ μετοχή τίθεται τριχῶς 1) ἐπιθετικῶς· 2) κατηγορηματικῶς· 3) παραθετικῶς.

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς (§ 77).

1. Ἡ μετοχή τίθεται (μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως), ὡς καὶ τὸ ἐπίθετον, μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπίθετός προσδιορισμὸς αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν· π. γ. ὁ λάμπων ἥλιος (= ὁ ἥλιος ὅς λάμπει)· τὸ καῖον πῦρ (= τὸ πῦρ, ὃ καίει).

Ἐπὶ τῆς μετοχῆς τίθεται μὴ, ἂν ἰσοδυναμῆ μὲ ὑποθετικὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, ἄλλως τίθεται οὐ ὡς: ὁ μὴ θαρεῖς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (= ὅς ἂν μὴ θαρῆ). Πλ. Ἀπ. 32: τοὺς στρατηγούς τοὺς οὐκ ἀνελομένους (οἱ οὐκ ἀνείλοντο) τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐβούλεσθε ἀθρώους κρίνειν.

2. Ὡς τὸ ἐπίθετον κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ λαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ, οὕτω καὶ ἡ μετοχή· π. γ. ὁ λέγων = ὁ ῥήτωρ· ὁ νικῶν = ὁ νικητής· ὁ ἐρῶν = ὁ ἐραστής. Ὁ βουλόμενος, ὁ τυχὼν, οἱ πολιτευόμενοι, κτλ. Ἀφηνῆμένου οὐσιαστικοῦ σημασία ἔχει πολυτάκως τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου· π. γ. τὸ συμφέρον, τὸ ἀναιτελοῦν (= ἡ ὠφέλεια), τὸ δεδιῶς (= ὁ φόβος), τὸ θαρσοῦν (τὸ θάρρος).

2. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς (§ 78).

1. Ἡ μετοχή τίθεται κατηγορηματικῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη. Συντάσσονται δὲ μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς

α) Τὸ εἶναι, ὅπερ μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ ῥήματος ὡς: τοῦτο οὐκ ἔστι γιγνόμενον (=οὐ γίγνεται) παρ' ἡμῶν.

β) Τὸ ἀλγεσθαι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἔκ τινος τόπου κινήσεις καὶ ἀπομάκρυνσεις ὡς: ὄχρετο ἀποπλέω (=ἀπέπλευσε καὶ πάει).

γ) Τὰ ἐξῆς ῥήματα 1) τυγχάνειν 2) διαγίγνεσθαι, διατελεῖν διαγείν 3) λανθάνειν 4) φθάνειν, ἅτινα περιέχουσιν ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν τῆς διὰ τῆς μετοχῆς δηλουμένης ἐννοίας διὸ δύναται νὰ ἐξηγῶνται δι' ἐπιρρήματος, ἐν ᾧ ἡ μετοχὴ δύναται νὰ ἐξηγηθῆ διὰ ῥήματος. Κέβ. II. 1: ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ (=τυχαίως, κατὰ τύχην περιεπατοῦμεν). Ε. Ἀν. 2, 6, 5: πολεμῶν διεγέρετο (=ἀδιαλείπτως ἐπολέμει). 4, 3, 2: ἐπὶ τὰς ἡμέρας μαχόμενοι διετέλεσαν (=ἀδιαλείπτως συνεχῶς ἐπολέμουν). Ἑλλ. 1, 3, 22: ἔλαθεν ἀποδράς (=ἀπέδρασε ληληθότως, λάθρα, χωρὶς νὰ τὸν ἐνοήσωσι). Ἀπ. 2, 3, 14: πλείστοι γε δοκεῖ ἀνὴρ ἐπαίνου ἄξιος εἶναι, ὅς ἂν φθάσῃ τοὺς μὲν πολέμιους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν (=ὅς ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολέμιους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ). 2, 2, 11: οὐκ ἂν φθάνοις λέγων (=λέγε ταχέως).

δ) Τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά π. χ. ἀρχομαι λέγων, παύομαι λέγων.

ε) Τὰ ἀνοχῆς, καρτερίας καὶ ψυχικοῦ πάθους σημαντικά π. χ. οὐκ ἀνέχομαι ὑβριζόμενος.—Χαίρω μακράνων.

ς) Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικά π. χ. εἶδόν σε τρέχοντα.—Οἶδα ἄνθρωπος ὢν.

ζ) Τὰ δείξεως καὶ δηλώσεως σημαντικά ὡς: ἀποδείξω σε μόνον δόμενον.—Κῦρος τῶν ἡλικίων διαφέρων ἐφαίνετο.

η) Τὰ κινήσεως σημαντικά ὡς: ἔρχομαι βοηθήσω.

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων σημαίνει σκοπὸν καὶ λέγεται τελική. Καὶ ἐπ' ἄλλων δὲ ῥημάτων τίθεται ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος εἰς δήλωσιν σκοποῦ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὡς συνήθως, π. χ. συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.

2. Ὡς τὸ ἐπίθετον τίθεται μετὰ πολλῶν ῥημάτων κατηγορηματικῶς εἰς δήλωσιν τρόπου (ιδ. § 5), οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ π. χ. ἀρχομαι καθήμενος. Ἡ μετοχὴ αὕτη λέγεται τροπική.

3. Ἡ μετοχή παραθετικῶς (§ 79).

1. Παραθετικῶς τίθεται ἡ μετοχή, ἵνα δηλώσῃ χρόνον, ἢ αἰτία, ἢ ὑπόθεσιν, ἢ παραχώρησιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ πρότασιν χρονικὴν, ἢ αἰτιολογικὴν, ἢ ὑποθετικὴν, ἢ παραχωρητικὴν· διὸ λέγεται χρονική, ἢ αἰτιολογική, ἢ ὑποθετική, ἢ παραχωρητική. Ἀναφέρεται δὲ ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς ἄλλην τινὰ λέξιν τῆς κυρίας προτάσεως πρὸς ἣν συμφωνεῖ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· ὡς: οἱ Πέρσαι εὐθύς παῖδες ὄντες (= ὅτε παῖδες εἰσι) μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι. — Δειπνεῖτε· δειπνήσαντες δὲ (= ἐπειδὴν δὲ δειπνήσητε) ἀπελαύνετε. — Λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα, βουλόμενος (= ἐπειδὴ βούλομαι) δόξαι σοι ὕπερ καὶ ἐμοί. — Ἐὰν μὲν ὠφέλημα ἦ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερά δὲ ὄντα (= ἐὰν δὲ βλαβερά ἦ), οὐ βουλόμεθα. — Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν (= εἰ μὴ κάμοις) εὐδαιμονεῖν. — Ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὖσα (= εἰ καὶ ἦν), δυνατωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη.

2. Παραθετικὴ μετοχή, ἣτις ἔχει ὑποκείμενον λέξιν μὴ κειμένην ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει λέγεται ἀπόλυτος. Τίθεται δὲ ἡ ἀπόλυτος μετοχή

α) Κατὰ γενικὴν πτῶσιν (γενικὴ ἀπόλυτος): γνωμ.: Θεοῦ θέλουτος κ' ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις (= ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ καὶ ἐπὶ ψιᾶλης δύνασαι ἐὰ πλέης).

β) Κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος) 1) ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων ὡς: οὐ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πράγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι (εἰ καὶ ἐξεστὶ σωθῆναι). — *Εἰρημέρον* αὐταῖς ἀπαντᾶν ἐνθαδὶ εὐδοοῦσι καὶ οὐχ ἤκουσι 2) σπανίως ἐπὶ τῶν προσωπικῶν καὶ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὡσπερ π. χ. τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἴργουσι, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὀμιλίαν ἄσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν.

3. Μετὰ τῆς μετοχῆς συνάπτονται πολλάκις ἐπιρρήματα ἢ μόρια πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν.

α) Μετὰ τῆς χρονικῆς τὸ ἅμα, εὐθύς, μεταξὺ. Ξ. Ἄν. 4, 3, 5: ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι (= ἐνῶ συγχρόνως ἐπορευόντο).

1, 9, 4: εὐθὺς παῖδες ὄντες (εὐθὺς ὅτε παῖδες εἰσι) μανθάνουσιν ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι.

β') Μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς τὸ ἄτε, ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία πραγματικὴ (αἰτιολογία ἐξ ἀντικειμένου), τὸ ὡς, ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (αἰτιολογία ἐξ ὑποκειμένου): ὡς: ὁ Κῦρος, ἄτε παῖς ὦν καὶ φιλικαλὸς καὶ φιλότιμος, ἤδετο τῇ στολῇ.—Τροπαῖον ἔστησαν ὡς νενικηκότες (=νομίζοντες ὅτι εἶχον νικήσει).

γ') Μετὰ τῆς παραχωρητικῆς μετοχῆς τὸ καὶ ἢ, τὸ καίπερ: Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες (εἰ καὶ μὴ μετέλαβον) τούτου τοῦ χρυσίου, ὁμῶς πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. — Ἀποπλεῖ οἴκαδε καίπερ χυμῶνος ὄντος. †

β'. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν (§ 80).

Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν. Ε. Κ. 1, 6, 9: σύ, εἰ ἐνορᾷς τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγειόμενος, λέγε (=σύ, ἐὰν ἐνορᾷς ὅτι πόρος τις καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγένετο, λέγε).—Ἰσ. 5, 13: εὐ ἴσθι μηδὲν ἄν με τούτων ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων, κτλ. (=εὐ ἴσθι, ὅτι οὐδὲν ἄν τούτων ἐπεχείρησα, εἰ ἐώρων, κτλ.). †

γ'. Τὰ εἰς τοὺς καὶ τοὺς ῥηματικὰ (§ 81).

1. Τὰ εἰς τοὺς ῥηματικὰ ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν. Σημαίνουνσι δὲ ἢ ὅτι καὶ ὁ παθητικὸς παρακείμενος, ἢ τὸν δυνατὸν ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον: ὡς: πολίτης ποιητός (=πεποιημένος, ἀντιθ. πρὸς τὸν γένε πολίτην): ἀλωτός =δυνατὸς ἀλῶναι: ἐπαινετός =ἄξιον ἐπαινεῖσθαι.

ΣΗΜ. Τινὰ τῶν εἰς τοὺς ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν, μάλιστα δὲ τὰ μετὰ τοῦ ἀποφαιτικῆς σύνθετα: ὡς ἄπρακτος =μηδὲν πράξας: ἀστράτευτος =μὴ στρατευσάμενος.

2. Τὰ εἰς τοὺς συντάσσονται, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα. Τινὰ δὲ τῶν ἐσχηματισμένων ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατὸν ἢ ἄξιόν ἐστί καὶ μὲ ἀπαρέμφατον: ὡς: οὐ βιωτόν μοι ἐστί =οὐκ ἄξιόν ἐστί μοι ζῆν.

ΣΗΜ. Ὅμοιον ἀπρόσωπον σύνταξιν συντάσσονται καὶ τὰ εἰς σίμος ῥηματικά: ὡς: οὐκ ἔστιν οἱ βιώσιμον (=οὐκ ἔστιν αὐτῷ δυνατόν ζῆν) ἱέρ. 4, 45. πλοῦμώτερα ἐγένετο (=ῥᾶον ἐγένετο πλεῖν) Θ. 1, 8.

3. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά σημαίνουσι τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον, ὡς τιμητέος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ (=πρέπει νὰ τιμηθῇ ὁ ἀνὴρ). Συντάσσονται δὲ ἅ) ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα: ὡς: οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ὁ ἀνὴρ· β') ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί (ἢ νοουμένου τοῦ ἐστί) καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δεῖ καὶ ἀπαρέμφατον: ὡς: ποιητέον ἐστί=δεῖ ποιεῖν ἢ ποιῆσαι.

4. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς τέος τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατὰ δοτικὴν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς τέον παράγεται: ὡς: τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον ἐστίν. —Μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείουσιν (=δεῖ πλείονας μετέχειν ἢ μετασχεῖν τῶν πραγμάτων).

ΣΗΜ. Οὐχὶ σπανίως τίθεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἐπὶ τῶν εἰς τέον ῥηματικῶν κατ' αἰτιατικὴν, διότι ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει ἡ ἐννοια τοῦ ἀπροσώπου ὁ εἶ καὶ ἀπαρεμφάτου, τότε δὲ ἐλλείπει τὸ ἐστί ἐπὶ τῶν εἰς τέον: ὡς: τὸν βουλόμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον.

Θ'. Πλάγιος λόγος (§ 82).

Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ λόγος προσώπου ὁ ἐξαρτώμενος ἐκ λεκτικοῦ ἢ γνωστικοῦ ῥήματος. Εὐθὺς δὲ λόγος ὁ ἀνεξαρτήτως καὶ κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τινος λεγόμενος.

1. Προτάσεις κρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ ἅ) δι' ἀπαρεμφάτου: π. χ. Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱὸς (εὐθὺς λ.: εἰμὶ Διὸς υἱός)· β') διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς: π. χ. λέγει ὡς ἰβριστής εἰμι· (εὐθὺς λ.: ἰβριστής εἶ).

2. Προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι' ἀπαρεμφάτου: ὡς: οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ξυμμάχοις κατὰ τάχος ἔφραζον εἶναι ἐς τὸν Ἴσθμόν (εὐθὺς λ.: κατὰ τάχος ἔτε εἰς τὸν Ἴσθμόν).

Ἀπηγόρευσε μηδένα βάλλειν (εὐ. λ. μηδεὶς βαλλέτω).

3. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις, αἱ ἐρωτημα-

τικάί, καὶ πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθενται.

α) Κατὰ τὴν ἔγκλισιν τοῦ εὐθέος λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχη ἀρκτικὸς χρόνος π. γ. λέγει ὡς ὑβριστῆς εἰμι.— Ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θύπη.

β) Κατ' εὐκτικήν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχη ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ εὐκτικὴ αὕτη λέγεται *πλαγία* ἢ τοῦ *πλαγίου λόγου*. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ἱστορικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου, ἐνίοτε δὲ καὶ αὗται καὶ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου π. γ. εὐθὺς λόγος:

ἀγαπήσεις } εἰ τὸ σῶμα σώσεις
 } ἐὰν τὸ σῶμα σώσης.

Πλάγιος λόγος:

ἀγαπήτειν με ἔφασκεν } εἰ τὸ σῶμα σώσω
 } εἰ τὸ σῶμα σώσοιμι
 } ἐὰν τὸ σῶμα σώσω
 } εἰ τὸ σῶμα σώσαιμι.

Παραδείγματα ἰδ. ἐν § 62, 2.

Γ'. Τὸ ἄρθρον.

α. Τὸ ἄρθρον ὡς δεικτικὴ ἀντωνυμία (§ 83).

Τὸ ἄρθρον ἀρχαιότατα εἶχε σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Τὴν σημασίαν ταύτην ἐτήρησεν ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ

α. Ἐν τῷ: ὁ μὲν—ὁ δὲ (—οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δὲ, ἢ ἐκεῖνος μὲν—οὗτος δὲ, ἢ ἀορίστως: ἄλλος μὲν—ἄλλος δὲ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις. Ἰσ. 2, 32: περὶ πλείονος ποιῶν δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν ὁ μὲν γάρ (=οὗτος μὲν γάρ) θνητός, ἢ δὲ (=ἐκείνη δὲ) ἀθάνατος. Πλ. Πολ. 338: τῶν πόλεων αἱ μὲν (=ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=ἄλλαι δὲ) δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται.

ΣΗΜ. Τό: τὸ μὲν—τὸ δὲ, ἢ: τὰ μὲν—τὰ δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς καὶ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ: ἀφ' ἐνός μὲν—ἀφ' ἐτέρου δὲ, ἢ: ἐν μέρει μὲν—ἐν μέρει δὲ. Ἐ. Ἀπ. 4, 1, 44: τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο.

β') Ἐν τῷ: ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ (= οὗτος δέ, αὕτη δέ, τοῦτο δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις. Ξ. Ἄν. 1, 1, 9: Κύρος δίδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δαρεικούς· ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον στρατεύμα συνέλεξε. 1, 3, 21: ταῦτα ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία ἦν ὅτι ἄγοι πρὸς βασιλέα.

γ') Ἐν τῷ: καὶ τὸν ὅπερ εὐρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται.

δ') Ἐν τῷ: τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τὰ, ὧν γίνεται χρήσις, ὅταν ὁ λέγων δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπα ἢ πράγματα. Λυ. 1. 23: ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (=πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα) Δη. 9, 68: ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι.

ε') Ἐν τῷ: πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον). Πλ. Πρωτ. 313: τούτῳ τῷ οἰκῆματι πρὸ τοῦ ὡς ταμειεῖ ἐχρητο Ἴππώνικος.

β'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν (§ 84).

1. Τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ

α) Ἀτομικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γνωστὸν καὶ ὀρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἴδους. Πλ. Φαί. 117: Σωκράτης κατεκλίθη ὕπτιος· οὕτω γὰρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρωπος (=ὁ γνωστὸς ἄνθρωπος, ὁ ἐνεγκὼν τῷ Σωκράτει τὸ κώνειον).

β) γενικῶς ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὅλον εἶδος. Πλ. Πρωτ. 322: ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (=τὸ ἀνθρώπινον γένος). Νο. 808: ὁ παῖς πάντων θηρίων δυσμεταχειριστότατον. Οὕτω τίθεται τὸ ἄρθρον μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς λαμβανομένων, ὁ ἀνδρεῖος (πᾶς ἀνδρεῖος), ὁ βουλόμενος (=πᾶς ὁ βουλόμενος), ὁ τυχῶν, ὁ ἐπιστάμενος, κτλ. Σοφ. Οἰ. τ. 110: τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰμελούμενον.

2. Τὰ κύρια ὀνόματα δὲν χρήζουσι τοῦ ἄρθρου. Ἄλλὰ

α) Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πρόσωπὸν τι ὡς γνωστὸν ἢ ὡς πρότερον μνημονευθὲν τίθεται τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἢ ὅταν ἐπιφέρηται παράθεσις, μετὰ τῆς παραθέσεως· ὁ Ὅμηρος, ὁ Πλάτων, Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος. Ξ. Ἄν. 3, 1, 4: ἦν δέ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος. . . . ὁ μὲν τοι Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἀνακαιοῦνται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ.

β') Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν χωρῶν ἔχουσι συνήθως τὸ ἄρθρον ἢ 'Ελλάς, ἢ Ἀσία, κτλ.

3. Τὸ βασιλεύς, ὅταν λέγῃται περὶ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας ὡς κύριον ὄνομα θεωρούμενον δὲν δέχεται ἄρθρον.

γ'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων (§ 85).

1. Τὸ ἐπίθετον ὅπερ συνάπτεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται ἀ) μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· β') χάριν ἐμφάσεως μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἄρθρον· αἱ δευτέραι φροντίδες σοφώτεραι.—Ὁ χληρὸν ὁ χρόνος ὁ πολὺς.

2. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ ἄνευ ἄρθρου κεῖται πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικόν, κεῖται κατηγορηματικῶς, εἶνε ὅσῳ κατηγορούμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ: τὸ σῶμα θνητὸν ἔχομεν (=τὸ σῶμα, ὃ ἔχομεν, θνητὸν ἔστι). γνωμ. βέβαιον ἄξις τὸν βίον δίκαιος ὢν.

δ'. Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐσιαστικοποιὸς δύναμις τοῦ ἄρθρου (§ 86).

1. Γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου· π. χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (=ὁ βασιλείος)· αἱ πέρουσι πρεσβεῖαι (=αἱ περυσιναί)· ἢ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος).

2. Πᾶσα λέξις καὶ ὀλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω.—Ἐτι ἐν λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς.

ΙΑ'. Αἱ ἀντωνυμίαι.

α. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 87).

1. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμ'

φάσεως, ὡς ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων (ἄλλως παραλείπονται). ὡς: σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

2. Τὴν ἐκλιποῦσαν ὀνομαστικὴν τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου ἀναπληροῖ ἢ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως ὡς: αὐτὸς ἔφα (τοῦτο ἔλεγον περὶ τοῦ Πυθαγόρου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ).

3) Ἐν ταῖς πλάγιας πτώσει τίθενται οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι μου, μοι, με, σου, σοι, σε, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀπλῶς τὸ πρόσωπον ἄνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ, καὶ ὀρθοτονούμενοι σοῦ, σοί, σέ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως π. χ. ἔλθῃ πρὸς με, καὶ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ.—Σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν, κτλ.

4. Ὡς πλάγια τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλάγια τῆς αὐτοῦ.

6'. Ἡ ὀριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία αὐτὸς (§ 88).

Ἡ αὐτὸς τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ

α) Διασταλτικῶς ἵνα μετ' ἐμφάσεως παραστήσῃ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πράγμα καὶ διαστείλῃ αὐτὸ ἀπὸ παντὸς ἄλλου ὡς: ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν.—Αὐτὸς κήρυξ ἦλθον.

β) Ἐπαναληπτικῶς εἰς δήλωσιν προειρημένου ὀνόματος ὡς: μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς.

γ) Μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπίθετον ὡς: ὁ αὐτὸς ἀνὴρ (=ὁ ἴδιος ἀνὴρ).

γ'. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι (§ 89).

1. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ α' καὶ β' προσώπου τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς αὐτῆς προτάσεως π. χ. παιδεύω ἐμαυτόν.—Γινῶθι σαυτόν.

ΣΗΜ. Συνηθέστερον λέγεται δοκῶ μοι ἢ δοκῶ ἐμαυτῷ.

2. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου α) τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς αὐτῆς προτάσεως (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις) π. χ. δαυτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ β) τίθεται ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (πλάγια ἀντανάκλασις). Ἐνίοτε τίθενται καὶ αἱ πλάγια τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, τὸ μὲν οὖν καὶ ἐ σπανιῶ-

τατα, τὸ δὲ οἱ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς οὐχὶ λίαν σπανίως· ὡς: ἐβού-
 λετο Κλέαρχος ἅπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην·
 — Ἐφοβεῖτο ὁ Κύρος μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνῃ.—Οἱ Θεσσαλοὶ ἐφο-
 βήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ. Συνηθέστερον τίθεν-
 ται ἐπὶ τῆς πλαγίας ἀντανακλάσεως αἱ πλάγαι τῆς αὐτῆς. Περι-
 κλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη.

3) Ἀπαντᾷ εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς προτάσεως ἀναφερομένη ὡς:
 τὸν *κωμάρχη* ἤγε πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὔρηνται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς ὡς:
 ἀπίστως ἔχουσι πρὸς ἑαυτοὺς (=πρὸς ἀλλήλους) οἱ Ἕλληνες.

δ'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 90).

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

1. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώ-
 πού *ἐμός, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος* τίθενται, ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτή-
 σεως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως· εἰ δὲ μὴ, τίθενται αἱ
 γενικαὶ τῶν προσωπικῶν *μοῦ, σοῦ, ἡμῶν, ὑμῶν* ὡς: τὴν *ἐμὴν* τῆ-
 χην εὐρήσεις βελτίω τῆς *σῆς*.—Τὴν *σιγὴν* σου συγχώρησιν θῆσω.

2. Ὡς κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει τὸ αὐ-
 τοῦ, αὐτῶν, ἂν δὲ ὁ κεκτημένος εἴνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑπο-
 κείμενον τῆς προτάσεως, τὸ *ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν* ὡς: Ἀστυάγης μετε-
 πέμφατο τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς.—Τῶν νικῶντων ἐστὶ
 καὶ τὰ *ἑαυτῶν* σώζειν καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων λαμβάνειν.

ε'. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων (§ 91).

Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων τίθεται, ἵνα δηλωθῇ ἡ σχέ-
 σις τῆς ἀμοιβαιότητος· π.χ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπο-
 λέμησαν πρὸς ἀλλήλους.

ς'. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 92).

1. Ἡ οὗτος δηλοῖ τι, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡδὴ λόγος· ἡ οὗτος
 δεικνύει τι παρόν, ἡ ἐκεῖνος δεικνύει τι, ὅπερ τοπικῶς ἢ χρονικῶς
 εἴνε μακράν· π.χ. ὄδε ὁ ἀνὴρ (=οὗτος ἐδῶ ὁ ἀνὴρ).—Παυσῶμεθα

τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιθυμοῦντες· αὕτη γάρ ἐστίν ἡ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα.

2. Ἐκ τῶν συσχετικῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν τοιοῦτος καὶ τοιοῦδε δεικνύει τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται, ἡ τοσοῦτος καὶ τοσοῦδε τὸ μέγεθος ἢ τὸ πλῆθος, ἡ τηλικούτος καὶ τηλικόσδε τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ μέγεθος· διαφέρει δὲ ἡ τοιοῦτος τῆς τοιοῦδε, ἡ τοσοῦτος τῆς τοσοῦδε, ἡ τηλικούτος τῆς τηλικόσδε, ὡς ἡ οὗτος τῆς ὄδε· π. χ. τοιός δε λαός (= τέτοιος, ὅποιος ὁ παρών).—Ἡ δύναμις τοσαύτη ἐστὶ καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης (δηλ. ὄση καὶ οἷα εἴρηται ἐν τοῖς ἡγουμένοις).—Οὐκ αἰσχύνοι, ὦ Σώκρατες, τηλικούτος ὢν (τειαύτης ἡλικίας, ἤτοι γέρον).—Τηλικαύτη πόλις (= οὕτω μεγάλη).

ζ. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 93).

1. Ἡ ὅς ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένον τι, ἡ ὅστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν· ὡς: ἔστι δίκης ὄφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ἰρᾷ.—Μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει. Μετὰ τῆς ὅστις δύναται νὰ συναφθῆ καὶ τὸ πᾶς· ὡς: ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς ὄψαν βλέπει. Ὡς ἔχει ἡ ὅστις πρὸς τὴν ὅς, οὕτως ἔχει ἡ οἶος πρὸς τὴν ὀποῖος, ἡ ὅσος πρὸς τὴν ὀπόσος καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὐ, οἶ, ἦ, ὄθεν, ὅτε πρὸς τὰ ἐπιρρήματα ὀπου, ὀποι, ὀπη, ὀπόθεν, ὀπότε.

ΣΗΜ. Ἡ ὅς λαμβάνεται ἀντὶ τῆς ὅστις, ὅταν σημαίνεται ἔννοια υποθετικῆ· π. χ. ἄ μὴ οἶδα οὐδὲ οἶμαι εἰδέναι (= εἴ τι μὴ οἶδα).

2. Ἐκ τῶν συσχετικῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν οἶος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦτος, ἡ ὅσος εἰς τὴν τοσοῦτος, ἡ ἡλίος εἰς τὴν τηλικούτος.

ΣΗΜ. Τὸ οἶος τέ εἶμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει δύναμαι.

3. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι οἶος, ὅσος καὶ τὸ ἀναφορικόν ἐπίρρημα ὡς τίθενται πολλάκις ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ· π. χ. οἶα ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι (= ὅποια δηλ. θαυμασμοῦ ἄξια).—Ὅσην τὴν δύναμιν ἔχετε (= πόσον μεγάλην).—Ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος (= πόσον καλός).

4. Συνήθως ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ ἔλκεται ὑπὸ τοῦ δεικτι-

κοῦ καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό, ἂν τὸ δεικτικὸν εἴνε γενικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως, ἢ δὲ ἀναφορικῆ πρότασις ἀποτελῆ ἀναγκαστῶν προσδιορισμὸν τοῦ δεικτικοῦ. Ἄν τὸ δεικτικὸν εἴνε ἀντωνυμία, παραλείπεται, ἂν δὲ εἴνε οὐσιαστικόν, μεταβιβάζει πολλάκις εἰς τὸ τέλος τῆς ἀναφορικῆς πρότασεως ἄνευ ἄρθρου· π. γ. ἐπαινῶ σε ἐφ' οἷς λέγεις (=ἐπὶ τούτοις ἃ λέγεις). — Ἐπορεύετο σὺν ἡ εἶχε δυνάμει (=σὺν τῇ δυνάμει, ἣν εἶχε).

5. Σπανίως τὸ δεικτικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ τίθεται κατὰ τὴν πῶσιν αὐτοῦ· ὡς: πολιτείαν οἷαν εἶναι χρὴ παρὰ μόναις ἡμῶν ἔστι (=πολιτεία, οἷαν κτλ.).

ΣΗΜ. Ἄντὶ τοῦ οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐ (ὅτου οὐ, ὅτω οὐ, ὅτινα οὐ) ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς: οὐδεὶς ὅστις οὐ, οὐδενὸς ὅτου οὐ, οὐδενὶ ὅτω οὐ, οὐδένα ὅτινα οὐ ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ πᾶς τις κτλ. ὡς: Γοργίας οὐδενὶ ὅτω οὐκ ἀπεκρίνετο (=οὐδεὶς ἔστιν ὅτω Γοργίας οὐκ ἀπεκρίνετο· ἦτοι: πᾶσιν ἀπεκρίνετο). Ἀπολλόδωρος κλάων (=κλαίων) οὐδένα ὅτινα οὐ κατέκλασε (=συνεκίνητε) τῶν παρόντων.

6. Ἐπὶ τοῦ ἔστι μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς ἢ ὅστις ἐλλείπει πολλάκις ἢ ἀόριστος ἀντωνυμία τις, καὶ τότε τὸ ἔστι μετὰ τοῦ ὅς ἢ ὅστις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν τις. Τὸ ἔστι μένει πολλάκις ἀμετάβλητον καὶ ἂν τὸ ἀναφορικὸν εἴνε πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν· ὡς: ἔστιν ὅστις κατελήφθη (=κατελήφθη τις). — Ἔστιν ὅτω πλείω ἐπιτρέπεις ἢ τῇ γυναικί; (=ἐπιτρέπεις τινὶ πλείω ἢ τῇ γυναικί;). — Ἔστιν οἷς βέλτιον τεθάναι ἢ ζῆν. — Ἔστιν οὓς τινὰς ἀνθρώπους τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ; Ὁμοίως τίθεται ἐνίοτε καὶ τὸ ἦν· ὡς: τῶν πολεμίων ἦν οὓς (=τινὰς) ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν.

7. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ὅταν μετ' αὐτῶν συνάπτηται τὸ δὴ ἢ δῆποτε ἢ τὸ οὐκ, γίνονται ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά ἀοριστολογικά· ὡς: ῥήγνυται ὅποιαδὴ φλέβ' (=κάποια φλέβ'). — Ἐταιμός εἰμι ὅτι οὐκ πάσχειν (=ὅτιδῆποτε).

η. Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 94).

1. Διὰ τῆς τις γίνεται ἐρώτησις περὶ προσώπου ἢ πράγματος· ὡς: τίς εἶ; — τίς ἢ τέχνη;

2. Ἡ πότερον σημαίνει τις ἐκ τῶν δύο· ὡς: πότερος καλλίων

δοκεῖ εἶναι, ὁ πατήρ ἢ οὗτος; Συχνότατον δὲ εἶνε τὸ πότερον ἢ πό-
τερα ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως ὡς: πότερον αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς
πόλεσι φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες;

3. Διὰ τῆς ποῖος ἢ ποῖός τις γίνεται ἐρώτησις περὶ τῆς ποιότη-
τος προσώπου ἢ πράγματος. Πλ. Γο. 448: οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποία τις
ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τις.

4. Διὰ τῆς πόσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους·
ὡς: πόσα ἐτι; — Πόσος τις; μικρός, ἡλικίος Μόλων.

5. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτᾷ τις περὶ ἡλικίας ἢ μεγέθους· ὡς:
πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; Πηλικον τί ἐστι τὸ χωρίον;

6. Διὰ τῆς ποσταῖος ἐρωτᾷ τις περὶ χρόνου ὡς: ποσταῖος ἄν
ἐκεῖσε ἀφικόμεν; (πόστη ἡμέρα, εἰς πόσας ἡμέρας δύναμαι νὰ
φθάσω ἐκεῖ;)

7. Διὰ τῆς ποδαπός γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρας
ἢ πόλεως εἶνέ τις ὡς: ποδαπός ἐστι; Πάριος.

θ'. Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμιαὶ (§ 98).

1. Ἡ τις οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσωπον ἢ
πρᾶγμα ἀόριστον ἕτω τις ἐφ' ὕδωρ (= ἄς ὑπάγη κανεὶς γιὰ νερό).
ἐπιθετικῶς λαμβανομένη συνάπτεται μετ' οὐσιαστικοῦ, ἵνα παρα-
στήσῃ αὐτὸ ἀόριστον ὡς: γυνή τις χήρα ὄρνιν εἶχεν.

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τί σημαίνει ἐνίοτε λόγου τι ἄξιον ὡς τὸ παρ'
ἡμῖν κάτι ὡς: οἶονταί τι εἶναι ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι (=νομίζουσι ὅτι εἶνε
κάτι ἐνῶ δὲν ἀξίζουσι τίποτε).

2. Ἡ τις συναπτομένη μετ' ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν καὶ ἀριθ-
μητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ δύναται νὰ ἐξηγητῆται διὰ
τοῦ πὼς ἢ τοῦ περίπου ὡς: δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν
ἄνδρα (= δεινὸν πῶς). Ἡ μὲν γραφή κατ' αὐτοῦ τοιαῦδε τις ἦν
(=τοιαῦδε περίπου). Πόσοι τινές; (=πόσοι περίπου;) Τριάκοιτά
τινας ἀπέκτειναν.

3. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία πότερος ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἐρω-
τηματικὴν πότερος καὶ σημ. ἐκ τῶν δύο τις. Πλ. Λα. 181: ἀλλ'
ὦ Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν; (=ἐξ ὑμῶν τῶν δύο τις).

ι. Αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 96).

1. Ἡ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἷς ἢ ὁ ἄλλος ἐκ δύο γνωστώων ὡς: Βάτος μὲν, ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες) λαβὼν λόχον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν. Ἄνευ δὲ ἄρθρου σημαίνει ἄλλος ἢ ὁ ἤδη γνωστός, καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος ὡς: τοῦτο καὶ ἕτερος ἴσως πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ. Τὸ ἕτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. Τὸ ἐναντίον τοῦ ὁ ἕτερος εἶνε τὸ οὐδέτερος (=οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἕτερος).

2. Ἡ ἄλλος σημαίνει ὅτι καὶ παρ' ἡμῶν.

3. Ἡ ἕκαστος σημαίνει ὅτι παρ' ἡμῶν τὸ καθείς.

4. Ἡ ἐκάτερος σημαίνει καθείς ἐκ τῶν δύο.

5. Τὸ ἄμφω καὶ ἀμφοτέρω σημαίνει καὶ οἱ δύο.

ΣΗΜ. Τὰ πληθυντικὰ οὐδέενες, οὐδέτεροι, ἕκαστοι, ἐκάτεροι λέγονται ἐπὶ πληθῶν, ἔθνων π. χ. οὐδέενες τῶν Ἑλλήνων σημ. οὐδὲν ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, θηλ. οὔτε οἱ Ἀθηναῖοι οὔτε οἱ Θηβαῖοι, κτλ. Τὸ ἀμφοτέρω λέγεται καὶ ἐπὶ ἀτόμων καὶ ἐπὶ πληθῶν.

ΙΒ'. Αἱ προθέσεις (§ 97).

1. Αἱ προθέσεις λαμβάνονται διττῶς α) ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως ὡς: μετ' ἐμοῦ, σὺν Θεῷ, κατὰ τὸ δίκαιον β) ἐν συνθέσει ὡς: μετέχω, καταλαμβάνω, περιέρχομαι, σιστράτηςος, ἀντίπαλος.

ΣΗΜ. Ἡ ἔνεκα, ἄχρι, μέχρι, ἄνευ καὶ ὡς εὔρηται μόνον ἐν συντάξει διὸ λέγονται καταχρηστικαὶ προθέσεις.

2. Ἐκ τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώσεως (μονόπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ δύο (δίπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ τριῶν (τρίπτωτοι).

Μετὰ μιᾶς πτώσεως συντάσσονται ἢ ἀντί, ἢ ἀπό, ἢ ἐκ, ἢ πρός, ἢ ἐν, ἢ σὺν (ξύν), ἢ εἰς (ἐς), ἢ ἀνά καὶ αἱ καταχρηστικαὶ ἄχρι, μέχρι, ἄνευ, ἔνεκα, ὡς μετὰ δύο πτώσεων ἢ πρός, ἢ κατὰ, ἢ μετὰ, καὶ ἢ ὑπέρ μετὰ τριῶν πτώσεων ἢ πρός, ἢ περὶ καὶ ἀμφί, ἢ παρά, ἢ ἐπί, καὶ ἢ ὑπό.

α. Προθέσεις μετὰ μιᾶς πτώσεως.

1. Μετὰ γενικῆς (§ 98).

Ἡ ἀντί.

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγὴν· π. χ. ἄρχων ἡρέθη Ξενοφῶν ἀντὶ Προξένου (=εἰς τὴν θέσιν τοῦ Προξένου, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τῆς συγκρίσεως· ὡς: ὅς τις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πατρὸς μείζονα φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω (=ἢ τὴν αὐτοῦ πατρίδα)· 2) τῆς ἀμοιβῆς καὶ αἰτίας· ὡς: ὠφελήσω αὐτὸν ἀρθ' ὧν ὕ ἐπαθον (=δι' ὅσα εὐεργετήθην).

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἀπέναντι· ὡς: ἀντιμέτωπος· β') ἀντικατάστασιν· ὡς: ἀντικαθίστημι· γ') ἐναντίον· ὡς: ἀντιπράττω· τιρὶ· δ') ἰσότητα· ὡς: ἀντάξιος· ε) ἀμοιβαιότητα· ὡς: ἀρτευποιοῦ.

Ἡ ἀπό (§ 99).

1. Ἡ ἀπό ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· ὡς: ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν. — Πόλις κεῖται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσσης)· β') ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος 1) τοπικῶς· ὡς: Κῦρος ὤρμητο ἀπὸ Σάρδεων· 2) χρονικῶς· ὡς: ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου· 3) μεταφορικῶς· γ') εἰς δῆλωσιν ἐμμέσου καταγωγῆς· ὡς: οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους)· δ') τοῦ ὄργανου ἢ τρόπου· ὡς: ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμῆ συμμάχων. — Ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις· ε) τῆς αἰτίας· ὡς: ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· ὡς: ἀποχωρίζω, ἀπειργῶ· β') ὀπίσω, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὀφειλομένου ἐν τῷ ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπαιτεῖν· γ') ἐπίτασιν· ὡς: ἀπεργάζομαι.

Ἡ ἐκ (§ 100).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) ἀρχὴν καὶ κίνησιν

ἐκ τῶν ἔνδον ἢ τῶν ἐγγυτάτω τινός 1) τοπικῶς ὡς: τὰ ἐκ τῆς γῆς φύμενα.—'Εξ ἀγορᾶς ἔρχομαι. 2) χρονικῶς ὡς: ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐταῖρος 3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν α) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς· π. γ. οἱ ἐξ Ἑρακλέους (=οἱ παῖδες τοῦ Ἑρακλέους)· β') τοῦ ὀργάνου καὶ τρόπου· ὡς: πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόγων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι· γ') τῆς αἰτίας· ὡς: πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος (=ἐνεκα τοῦ τραύματος).

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἔξω· ὡς: ἐκβάλλω, β') ἐπίτασιν· ὡς: ἐκμαρθάνω.

Ἡ πρὸ (§ 101).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἔμπροσθεν α) τοπικῶς· π. γ. τὰ πρὸ ποδῶν· β') χρονικῶς (πρότερον)· ὡς: πρὸ μεσημβρίας· γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς προτιμήσεως· ὡς: πρὸ τῆς Ἑλλάδος (=ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος) ἀποθνήσκει.—Δίρουμαι πρὸ δουλείας θάνατον.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὅτι καὶ ἐν συντάξει· ὡς: προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιρούμαι.

Ἡ ἄνευ (§ 102).

Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἶνε ἢ σὺν μετὰ δοτικῆς καὶ ἢ μετὰ μετὰ γενικῆς) γνώμην: οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν.

ΣΗΜ. Ἡ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γενικὴν, ὅταν αὕτη εἶνε ἀναφορικὴ ἄντωνυμία. Ξ. Ἑλλ. 7, 4, 3: πρὸς τούτοις λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ οἶόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι.

Ἡ ἔνεκα (σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἔνεκεν) (§ 103).

Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) τὸ τελικόν, σπανιώτερον δὲ τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον. Δη. 4, 3: τίτος ἐνεκα ταῦτα λέγω: ἴψ' εἰδῆτε κτλ. Λυ. 30 13: τῶν ἀδικημάτων ἐνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν.

ΣΗΜ. Ἡ ἔνεκα τίθεται συνήθως μετὰ τὴν γενικὴν.

Ἡ ἄχρι καὶ μέχρι (§ 104).

Σημαίνει τὸ τέρμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς ὡς; παρετέτατο ἢ τάφρος... *μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους*. — Ἡκροβολίζοντο πολλάκις *μέχρι ἐσπέρας*.

2. *Μετὰ δοτικῆς (§ 105).**Ἡ ἐν.*

1. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἄ) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν π. χ. *ἐν Ἀθήναις* αἰκῶ β') τὸ μεταξὺ ἢ ἐνώπιον (μετὰ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ μετὰ περιληπτικῶν) ὡς: ὀχληρόν ἐστιν *ἐν γέει* ἀνὴρ γέρων γ') χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι ὡς: ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν δ') τὸ ὄργανον καὶ τὸν τρόπον ὡς: *ἐν λόγοις* (=διὰ λόγων) πείθω.

ΣΗΜ. Ἡ ἐν εὐρηται συντεταγμένη μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκω π. χ. ἐν παιδοτριβῶν. Συνηθέστατον εἶνε τὸ ἐν Ἄδου.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἐντός ὡς: ἐμπίπτω.

Ἡ σὺν ἢ ξὺν (ἀντίθ. ἢ ἀνευ) (§ 106).

1. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὁμοῦ (κοινῶς μαζι) π. χ. ἐπαιδεύετο *σὺν τῷ ἀδελφῷ*. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει εὐκόλως ἢ σημασία ἄ) τῆς βοηθείας ὡς: *σὺν Θεῷ* β') τῆς συμφωνίας ὡς: *σὺν τοῖς νόμοις* γ') τοῦ τρόπου ὡς: *σὺν γέλωτι* ἦλθον.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὡσαύτως τὸ ὁμοῦ ὡς: *συμβαδίζω* τι, *συμπράττω* τινί.

3. *Μετὰ αἰτιατικῆς (§ 107).**Ἡ εἰς ἢ ἐς.*

1. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἄ) διεύθυνσιν εἰς τὰ ἔνδον ἢ τὰ ἐγγυτάτω τινός ὡς: εἰσέβαλον *εἰς τὴν Ἀττικὴν*. — Κατέβην *εἰς Πειραιᾶ* β') τὸ ὄριον, *μέχρι τοῦ ὁποίου* ἐκτείνεται τι

1) τοπικῶς· ὡς: ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας ἄκρους (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν)· 2) χρονικῶς· ὡς: εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἤκε (μέχρι τῆς ὑστερίας)· 3) μεταφορικῶς· ὡς: τέθραμμαι εἰς πολυσαρκίαν (μέχρι πολυσαρκίας).—Συνηθέστατα τίθεται μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν εἰς δῆλωσιν τοῦ ὡς ἔγγιστα· π. γ. διέφθειραν ἐς ἑπτακοσίους (=μέχρι ἑπτακοσίων, ὡς ἔγγιστα ἑπτακοσίους)· γ') ἀναφοράν· ὡς: εὐδοκίμωτατος εἰς σοφίαν· δ') σκοπόν· ὡς: καλῶ τινα εἰς συμβουλήν.

ΣΗΜ. Ἡ εἰς συντάσσεται ἐνίοτε μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκον· ὡς: εἰμὶ εἰς Ἄγαθονος. Πάντοτε εἰς Ἄιδου λέγεται.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) εἴσω, ἐντός: εἰσέρχομαι, εἰσπλέω· β') ἐπίτασιν: εἰσορῶ, εἰσακούω.

Ἡ ὡς (§ 108).

Συντάσσεται μόνον μετ' αἰτιατικῆς προσώπου εἰς δῆλωσιν κινήσεως ὡς: πορεύεται ὡς βασιλεύα.

Ἡ ἀνὰ (§ 109).

1. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει:

α) Διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄνω· ὡς: ἀνὰ τὸν ποταμὸν πλέω (= πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ).

β') Ἔκτασιν· ὡς: ἀνὰ τὰ ὄρη πλανᾶσθαι.

γ') Διανομήν· ὡς: ἐπερεύθησαν ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας. Συνηθέστερον τίθεται ἢ κατὰ.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἄνω: ἀναβαίτω, ἀναρεύω, ἀνέρχομαι· β) ἐπίσω: ἀναχωρῶ· γ') πάλιν: ἀναμύχομαι, ἀναβιώσκομαι· δ) ἐπίτασιν: ἀναβῶ, ἀναστενάξω.

β'. Προθέσεις μετὰ δύο πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἡ διὰ (§ 110).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) διὰ μέσου καὶ μεταξὺ· 1) τοπικῶς· ὡς: διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται.—Διὰ χειρῶν ἔχω τι =μεταξὺ τῶν χειρῶν ἔχω τι· 2) χρονικῶς εἰς δῆλωσιν διαστήμα-

τος μετὰ παρέλευσιν τοῦ ὁποίου ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι· ὡς: Μεσσηνὴν διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίζειν (= μετὰ διάστημα τετρακοσίων ἐτῶν). — Διὰ βίον = κατ' ὄλον τὸν βίον· 3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ὄργάνου καὶ μέσου· ὡς: ἔλαγε δι' ἐρομηρέως — ἦλθον διὰ τάχους (= ταχέως).

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὴν αἰτίαν· ὡς: ἐτεπίμητο ὑπὸ Κῦρου δι' εὐνοίαν.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διὰ μέσου· ὡς: διέρχομαι· β) μεταξὺ· ὡς: διαλείπω· γ) χωρισμὸν καὶ διανομήν· ὡς: δίστημι, διαρέμω· δ) διάρκειαν· ὡς: διαμένω· ε) ἐπίτασιν· ὡς: διαφθείρω· ς) ἀμίλλαν καὶ ἀμοιβαιότητα· ὡς: διαπίρομαι τινα (= πίνω ἀμίλλόμενος πρὸς τινα), διαλέγομαι, κτλ.

Ἡ κατὰ (§ 111).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) κίνησιν ἀπὸ τινος πρὸς τὰ κάτω· ὡς: ἤλαντο κατὰ τῆς πέτρας (= ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω)· β) κίνησιν πρὸς τι κάτω κείμενον· ὡς: μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ ἐναντίου· ὡς: λέγω κατὰ τινος· 2) τῆς ἀναφορᾶς· ὡς: ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (= περὶ πάντων Περσῶν)· γ) ὑποκάτω· ὡς: ὁ κατὰ γῆς (= ὁ ὑποκάτω τῆς γῆς).

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α) κίνησιν πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου ἐπὶ ἐκτάσει τοπικῆς· ὡς: τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (= διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω). Κατὰ γῆν (= διὰ ξηρᾶς)· β) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· ὡς: οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες· γ) ἀπέναντι· ὡς: οἱ κατὰ τοὺς Ἕλληνας τεταγμένοι· δ) χρόνον· ὡς: Λυκούργος κατὰ τοὺς Ἡρακλειδᾶς λέγεται γενέσθαι (= κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν)· ε) συμφωνίαν· ὡς: κατὰ τὸν νόμον. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ τρόπου· ὡς: κατὰ σπουδὴν (= ἐσπευσμένως)· ς) χωρισμὸν· ὡς: κατὰ ἔθνη· ζ) ἀναφορὰν· ὡς θαυμάσιος τὸ μέγεθος· ἠ) κατόπιν· ὡς: κατὰ πόδας.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) κάτω· ὡς: καταβαίνω· β) ἐναντίον· ὡς: καταγελῶ τινος· γ) ἐπίτασιν· ὡς: κατεσθίω· δ) φθοράν· ὡς:

καθηδουπαθῶ τὴν οὐσίαν (=εἰς τὴν ἡδυπάθειαν φερίρω τὴν οὐσίαν).

Ἡ μετὰ (§ 112).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὅ,τι ἢ σὺν μετὰ ὁριστικῆς π. γ. αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.—Οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας.

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἄ) ὕστερον (ἀντίθετος εἶνε ἢ πρό μετὰ γεν.) π. γ. μετὰ μεσημβρίας β') μεταξύ· ὡς: θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα ἐκ τούτων, ἃ μετὰ χειρας ἔχετε (=μεταξὺ τῶν χειρῶν).

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἄ) κοινωνίαν: μετέχειν, μεταλαμβάνειν· β') μεταβολήν, μεταβάλλειν, μεταροεῖν· γ') ὀπίσθεν: μεταδιώκειν· δ') μεταξύ· μεταίχμιον.

Ἡ ὑπὲρ (§ 113).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει:

α) Ὑπεράνω· ὡς: ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς.

β) Πρὸς ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς χάριν· ὡς: μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος.—Ὑπὲρ φίλου πονητέον.

γ) Ἀντικατάστασιν· ὡς: ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ (=ἀντὶ σοῦ κοιν. εἰς τὴν θέσιν σοῦ) ἀποκρινοῦμαι.

δ) Ἐνίοτε σκοπόν· ὡς: ὑπὲρ δόξης πάντα ποιοῦσιν.

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ὑπεράνω καὶ πέραν ὀρίου τινοῦ ἢ μέτρου, οἱ ὑπὲρ Ἑλλησπορτον (=πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου) οἰκοῦντες.—Ὑπὲρ ἡμισυ τοῦ ὄλου στρατεύματος (=περισσότερον ἢ τὸ ἡμισυ).—Μανία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν (=πέρα τῆς δυνάμεως, ὑπερβαῖνον τὴν δύναμιν).

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἄ) ὑπεράνω καὶ πέραν: ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν ὄρος· β') ὑπεροχήν: ὑπερέχειν· γ') ὑπερβολήν: ὑπέβ' δειρος· δ') ὑπεράσπισιν: ὑπερμαχεῖν, ὑπεραπολογεῖσθαι τιος.

γ'. Προθέσεις μετὰ τριῶν πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἡ περὶ (§ 114).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀναφορὰν σχετικῶς πρός

ὡς πρὸς. Ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὴν διὰ μετ' αἰτ.). Ἰσ. 1, 35: ὁ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων (=διὰ τὰ οἰκεία) οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτριῶν.

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει *πέριξ*: ὡς: στρεπτοὺς εἶχον περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ φέλλια περὶ ταῖς χερσίν.

3. Μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει *πέριξ*: ὡς: ἔθεντο τὰ ὄπλα περὶ τὴν σκηνήν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ *πέριξ* προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ *περίπου*: ὡς: περὶ τοὺς ἑκατόν· 2) τῆς ἀναφορᾶς ὡς: ἔμπειρος περὶ τὰ πολεμικά (=ὡς πρὸς τὰ πολεμικά).

Ἡ ἀμφὶ (§ 115).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς εὔρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἰωσι, καὶ παρὰ Ξενοφῶντι, ἐνίοτε ἀντὶ τῆς *περί*.

2. Μετὰ δοτικῆς εὔρηται παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡρόδοτῳ ἀντὶ τῆς *περί*.

3. Μετ' αἰτιατικῆς εὔρηται ὁμοίως ὡς: καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθήμενους· ἀμφὶ μέσας νύκτας.

4. Ἐν συνθέσει σημ. α) ἀμφοτέρωθεν: ἀμφιτομος· 2) *πέριξ*: ἀμφίρρυτος, ἀμφιέννυμαι.

Ἡ παρὰ (§ 116).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει *ἐκ μέρους*: ὡς: παρὰ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπῆλθον.

2. Μετὰ δοτ. προσώπου σημαίνει *πλησίον*: ὡς: οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ *πλησίον* προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρίσεως ὡς: δοκεῖς παρ' ἡμῶν (=κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν) οὐ βεβουλευθῆαι κακῶς.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α) διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον ὡς: πορεύομαι παρὰ βασιλέα· β) πλησίον καὶ παραλλήλως, ἢ ἀπλῶς τὸ πλησίον (ἐπὶ πραγμάτων) ὡς: πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρὰ θάλατταν ἡδιστος. — Εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας· γ) χρόνον ὡς: ὀλίγον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον (=καθ' ὄλον τὸν βίον)· δ) παράθεσιν ὡς: οἱ παλαιοὶ παρὰ τοὺς νῦν δη-

μισοργούς εἰσι φαῦλοι (= παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς νῦν δημ.) ἔ) αἰ-
τιάν ὡς: οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ βίωσιν ἐπηύξηται Φίλιππος, ὅσον
παρὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν· ζ') ἐναντίον ὡς: παρὰ τοὺς νό-
μους, παρὰ τὸ δίκαιον.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἐκ μέρους ὡς: παραλαμβάνω β) π-
λησίον ὡς: παρακάθημαι τινί· γ) ἐναντίον ὡς: παραιοπονδεῖν
(= παρὰ τὰς σπονδὰς πράττειν)· δ) πλαγίως, λεληθότως ὡς: πα-
ρεισθόμαι ε) οὐκ ὀρθῶς ὡς: παρακούω.

Ἡ πρὸς (§ 117).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ μέρους ὡς: Χαλκίς
πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται (= ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας, πρὸς τὸ
μέρος τῆς Βοιωτίας). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία
1) τοῦ ἴδιου ἢ ἀρμόζον ὡς: ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ
(= ἀρμόζοντα σοί)· 2) τοῦ πρὸς χάριν ἢ πρὸς ὠφέλειαν ὡς: σπον-
δὰς ἐποίησαντο πρὸς τῶν Θηβαίων (= πρὸς ὠφέλειαν, πρὸς τὸ
συμφέρον τῶν Θηβαίων)· 3) τοῦ ποιητ. αἰτίου ὡς: ὁμολογεῖται
πρὸς πάντων (= ὑπὸ πάντων).

2. Μετὰ δοτ. σημαίνει πλησίον ὡς: οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πη-
γαῖς οὐ μεγάλοι εἰσίν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προκύπτει
ἡ σημασία τῆς προσθήκης ὡς: πρὸς τοῦτοις μανθάνουσι καὶ το-
ξεύειν.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει διεύθυναι α) τοπικῶς π. γ.
πρὸς νότον β) χρονικῶς π. γ. πρὸς ἑσπέραν ἦν (= ἐγγὺς ἑσπέρα
ἦν, κοιν. κοντὰ βράδου)· γ) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) διευθύν-
σεως ἐχθρικῆς ἢ φιλικῆς ὡς: ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος· 2) ἀναφορᾶς
καὶ παραθέσεως ὡς: ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν (παρα-
βαλλόμενος πρὸς θεὸν) πειθικός φανεῖται· 3) συμφωνίας ὡς: πρὸς
τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὐ ποιούσι (= κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν)·
4) σκοποῦ ὡς: παντοδαπὰ εὕρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν
καὶ σωτηρίαν.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διεύθυνσιν ὡς: προσάγω β) πλη-
σίον ὡς: προσοικῶ τινί· γ) προσθήκην ὡς: προσκτῶμαι τι.

Ἡ ἐπὶ (118).

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐπάνω ἄ) τοπικῶς ὡς: πᾶς ὄτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος· β') χρονικῶς ὡς: ἐπὶ Κέκρωπος, ἐπὶ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος, κτλ. γ') μεταφορικῶς ὡς: τὸ δίκαιον ἄν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἄν τ' ἐπὶ μείζονος παραβαίνη τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν.

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἐπάνω καὶ πλησίον ἄ) τοπικῶς ὡς: οἱ Θραῖκες ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι.—Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται· β') χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ εὐθὺς κατόπιν· ὡς: Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν· ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ (=εὐθὺς κατόπιν αὐτοῦ) Φεραύλας· γ') μεταφορικῶς 1) εἰς δῆλωσιν προσθήκης· ὡς: κάρδαμον μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ)· 2) εἰς δῆλωσιν ἐπιστασίας· ὡς: οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν (=οἱ ἐπιστατοῦντες καὶ διευθύνοντες τὰ πράγματα)· 3) εἰς δῆλωσιν αἰτίας· ὡς: χαίρειν ἐπ' αἰσχροῖς ἠδοναῖς οὐ δεῖ ποτε· 4) εἰς δῆλωσιν σκοποῦ· ὡς: ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἄν οὗτος ποιήσῃ· 5) εἰς δῆλωσιν τοῦ ὄρου τῆς συνθήκης ὡς: ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἄν σύμμαχος γένοιτο (=ἐπὶ τίσιν ὄροις).

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἄ) ἐπάνω (ἐπὶ κινήσεως)· ὡς: ἀνεβησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους· β') ἔκτασιν τοπικὴν ἢ χρονικὴν· ὡς: τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια διῖκνεῖσθαι.—Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας· γ') διεύθυνσιν ἐχθρικὴν ἢ ἀπλῶς ὡς: ὄρμῳ ἐπὶ τοὺς πολεμίους· δ') σκοπόν· ὡς: ἴτω τις ἐφ' ὕδαρ.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἄ) ἐπάνω: ἐπιγράφειν, ἐπίγειος· β') κίνησιν: ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν· γ') πλησίον: ἐπιθαλάσσιος· δ') ἐναντίον: ἐπιστρατεύειν τιρὶ, ἐπιπλεῖν τιρὶ· ε) κατόπιν: ἐπειπεῖν, ἐπιγίγνεσθαι· ς') ἐπίτασιν: ἐπίμεμπτος.

Ἡ ὑπὸ (§ 119).

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑποκάτω. Πλ. Νό. 728: πᾶς ὄτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ

ποιητικοῦ καὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου· ὡς: ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου.—Οὐ δύναται σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδοῆς· 2) τῆς συνοδίας· Θ. 5, 70: Λακεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν ἐχώρου (= συνοδευόμενοι ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν).

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ὑποκάτω ἐπὶ στάσεως. Ξ. Ἀν. 4, 7, 10: προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας. Ξ. Κύ. 8, 1, 6: οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες. Πλ. Λά. 184: ὑπὸ παιδοτρίβη ἀγαθῷ πεπαιδευμένος (= ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν παιδοδρίβου ἀγαθοῦ).

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑποκάτω ἐπὶ κινήσεως· ὡς: ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προήλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς Θ. 1, 110: Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλεῖα ἐγένετο (= ὑπετάγη βασιλεῖ).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ὑποκάτω: ὑφίστασθαι, ὑπόγειος· β) πλαγίως, λάθρα, ἀνεκαιοσθήτως, ὀλίγον: ὑφέρπειν, ὑπολέμπειν, ὑποπίνειν (κοινῶς κουτσοπίνειν), ὑπόπικρος (πικροῦτσικος), ὑπερρυθρος (= κοκκινωπός), ὑπομέλας.

δ'. Καταχρηστικαὶ προθέσεις (§ 120).

Ὡς προθέσεις καταχρηστικαὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιρρήματα, ἅτινα συντάσσονται σχεδὸν πάντα μετὰ γενικῆς

1. Ἐγγὺς καὶ πλησίον.

2. Ἐἴσω (ἢ ἔσω), ἀείποτε ἐπὶ κινήσεως· π. χ. ἔσω τούτων, οὐκ ἀφίκοντο.

3. Ἐξω καὶ ἐκτός· π. χ. ἔξω τῆς πόλεως.

4. Ἐντός (τοπικῶς καὶ χρονικῶς)· π. χ. ἐντός τῆς πόλεως.—

Ἐντός εἴκοσιν ἡμερῶν.

5. Ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν· π. χ. τῆς οἰκίας.

6. Ἐναντίον (= ἀντικρῦ).

7. Καταντικρῦ· ὡς: καταντικρῦ τοῦ τείχους.

8. Ἐὐθὺ (= κατ' εὐθεῖαν πρὸς). Πλ. Λυ. 203: πορεύομαι εὐθὺς

Ἀρχείου.

9. Μεταξὺ· ὡς: μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν.

10. *Λάθρα καὶ κρύφα* ὡς: *λάθρα τῶν στρατιωτῶν*.

11. *Πέραν*. Θ. 2, 67: *πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου* (=εἰς τὸ πέραν, ἐκεῖθεν τοῦ Ἑλλησπόντου).

12. *Πέρα* ὡς: *πέρα τοῦ δέοντος* (=ὑπὲρ τὸ δέον).

13. *Πλήρ* (=ἐκτός, ἐξαιρουμένου)· π. γ. *πάντες πλήρ σοῦ*.

14. *Χάριν* (=πρὸς χάριν) προτάσσεται τῆς γενικῆς ἢ ἐπιτάσσεται χάριν κέρδους.

15. *Χωρίς*. Πλ. Φαί. 66: *χωρὶς τοῦ σώματος*.

ΙΓ'. Τὰ ἐπιρρήματα (§ 121).

1. Τὰ ἐπιρρήματα τίθενται, ἵνα ἐκφράσωσι μάλιστα τὴν σχέσιν τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποσοῦ. Τίθενται δὲ εἰς προσδιορισμὸν τῶν ῥημάτων, τῶν ἐπιθέτων, τῶν ἐχόντων ἔννοιαν ἐπιθετικὴν καὶ ἄλλων ἐπιρρημάτων· π. γ. *κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ*.—*Ἐνταῦθα* ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς.—*Πάνυ* ὀλίγοι.—*Μάλα* χειμῶν.—*Πάνυ* καλῶς.

2. Πολλὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται καὶ μετὰ πτώσεως

α) Μετὰ γενικῆς 1) ἐπιρρήματα ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ γενικῆς· π. γ. *ἀξίως τῆς πόλεως*· 2) τοπικὰ καὶ χρονικὰ ἐπιρρήματα ὡς: *ποῦ γῆς*;—*πηνίκα* ἐστὶ τῆς ἡμέρας; ἢ γενικὴ αὕτη εἶνε δικαιρετικὴ· 3) ἐπιρρήματα τοῦ τρόπου μάλιστα ἐν συντάξει μετὰ τοῦ ἔχειν ὡς: *οὐκ οἶδ' ὅπως ἔχει παιδείας* (=πῶς ἔχει ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, ποίαν παιδείαν ἔχει).

β) Μετὰ δοτικῆς 1) ἐπιρρήματα ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων μετὰ δοτικῆς συντασσομένων ὡς: *ὁμοίως ἐκείνῳ*. 2) ἐπιρρήματα περιέχοντα τὴν ἔννοιαν ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς· π. γ. *τὸ ἅμα καὶ τὸ ὁμοῦ* ὡς: *τὰ μίξεως σημαντικὰ ἐπίθετα, συντάσσονται μετὰ δοτικῆς* ὡς: *ἤξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἄμ' αὐτῷ*.—*Τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ*.

γ) Μετ' αἰτιατικῆς τὸ *ρῆ* καὶ τὸ *μά*. Ταῦτα συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ἵποτον τις ὀμνύει, τὸ μὲν *ρῆ* ἐπὶ καταφάσεως (κατομοτικόν) ὡς: *ρῆ τὴν Ἥραν, ἄγαμαι τὰς ἀποκρίσεις*.—*Μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδα*.

ΙΔ'. Τὰ ἐπιφωνήματα (§ 122).

1. Τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ᾧ τίθεται μετὰ τῆς κλητικῆς συνήθως ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ ἡρεμίας: ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Τίθεται δὲ συνήθως ἄνευ τοῦ ᾧ ἢ κλητικῆς, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους: ἄπτε, παῖ, λύχνον. Δη. 18, 243: ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;

2. Τὰ πάθους σημαντικὰ ἐπιφωνήματα τίθενται ἢ ἀπολύτως, ἢ μετ' ὀνομαστικῆς ἢ ὁποιακῆς δηλοῦσης τὸ πάσχον πρόσωπον, ἢ μετὰ γενικῆς δηλοῦσης τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους, ὡς: οἶμοι ἐγὼ τλήμων—οἶμοι τῶν κακῶν.

ΙΕ'. Τὰ ἀρνητικὰ ἢ ἀποφατικὰ μόρια (§ 123).

1. Τὸ οὐ τίθεται εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις τῆς κρίσεως, τὸ μὴ εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας.

2. Ἐκ τῶν ἐξηρημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικῶν καὶ ὑποθετικῶν τίθεται μὴ, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ. Εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημαντικῶν ῥημάτων διὰ τοῦ ὅπως κρεμάμεναι, αἱ ἐκ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων κρεμάμεναι καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ σημαίνουσαι σκοπόν, εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ χρονικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ περιέχουσαι ὑπόθεσιν.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τίθεται ἀντί μὴ, οὐ ὅταν τὸ οὐ εἶνε συνημμένον οὕτω στενῶς μετὰ τινος λέξεως, ὥστε νὰ ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν ὡς: εἰ οὐ πολλοὶ ἦσαν (=εἰ ὀλίγοι ἦσαν). Εἰ οὐκ ἐᾶς (=εἰ κωλύεις).

3. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμράτου τίθεται μὴ, ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν οὐ, ἐνίοτε δὲ μὴ.

4. Μετὰ τῆς μετοχῆς, τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν τίθεται μὴ, ὅταν περιέχωσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν, ἄλλως τίθεται οὐ ὡς: ἡδὺ τὸ ζῆν μὴ φθορούσης τῆς τύχης (=ἐὰν μὴ φθονῇ ἢ τύχη) Ὁ μὴ ἰατρὸς (=ὅς ἂν μὴ ἰατρὸς ᾖ).

Συσσώρευσις ἀρνήσεων (§ 124).

1. Ὅταν ἡ πρότασις περιέχῃ ἄρνησιν, τότε ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων, τίθενται συνήθως ἐν αὐτῇ αἱ ἀντί-

στοιχοὶ ἀρνητικὰ λέξεις, ὥστε δύναται νὰ ἀπαντῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δύο ἢ πλείονες ἀρνήσεις, αἵτινες δὲν ἀναιροῦσιν ἀλλήλας, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνουσι μετ' ἐμφάσεως τὴν πρώτην ἀρνήσιν ὡς : οὐκ ἄλλος τῶν Ἑλλήνων ἔπαθεν οὐδεὶς οὐδέν.

2. Τὸ οὐ μὴ τίθεται

α) Μετ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου ἢ μετ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος ὡς : οὐ μὴ παύσομαι φιλοσοφῶν (=οὐ παύσομαι φιλοσοφῶν).

β) Μετὰ τοῦ β' προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἐπὶ ἐρωτήσεων εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως ὡς : οὐ μὴ λαλήσεις (=μὴ λαλήσεις).

3. Τὸ μὴ οὐ τίθεται μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου α) μετὰ ἀρνητικῶν ἐκφράσεις, αἵτινες σημαίνουσι δὲν εἶνε δυνατόν ἢ καλόν. Τοιαῦται ἐκφράσεις εἶνε τὸ οὐ δύναμαι οὐκ αἰός τ' εἰμί, οὐκ ὄσιόν ἐστι κτλ. ὡς : οὐ δύναμαι μὴ οὐχὶ μισεῖν τὸν ψευδόμενον β) μετὰ ἀρνητικὰ ῥήματα (ἀρνεῖσθαι, ἀντιλέγειν, κωλύειν), ὅταν κεῖνται ἐν προτάσει ἀποφατικῇ ὡς : οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους.

Φαινόμενος πλεονασμὸς τῆς ἀρνήσεως (§ 125).

1. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥημάτων ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν ὁμοίων κρέματα εἰδικὴ πρότασις μετὰ τοῦ οὐ, ὅπερ φαίνεται ὅτι πλεονάζει. Δη. 30, 27 : ὡς δ' οὐκ ἐπειρος ἐγέωργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατ' ἀρρηθῆναι (=οὐκ ἐδύνατο ἀρνηθεὶς εἰπεῖν).

2. Μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα ἀπαγορεύειν, ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, εἶργειν καὶ τὰ ὅμοια τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ π, χ. ἀπαγορεύω σοι μὴ ποιεῖν τι.

ΙΣΤ'. Περὶ σύνδεσεως (§ 126).

1. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται διττῶς, κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Καὶ κατὰ παράταξιν μὲν σύνδεσις (ἢ παράταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις αὐθυπόστατος καὶ ἀνεξάρτητος παρατάσ-

σηται ἄλλη διὰ συνδέσμου τινός. Ἰσ. 1, 29: κοινή ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον. Καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις ἢ ὑπόταξις λέγεται, ὅταν πρότασις τις ὑποτάσσῃται ἄλλῃ εἰς προσδιορισμὸν αὐτῆς διὰ συνδέσμου τινός ἐξαρτωμένη ἐξ αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῆς. Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2: κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι.

2. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεομένη πρότασις λέγεται ἐξηρητημένη ἢ ὑποτελής, ἢ δὲ πρότασις, μετ' ἧς συνδέεται, ἢ ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται, λέγεται κυρία. Δύναται δὲ καὶ ἐξ ὑποτελοῦς νὰ ἐξαρτᾶται ἄλλη ὑποτελής, καὶ τότε ἐκείνη εἶνε ἡ κυρία ταύτης. Λυ. 13, 7: τοὺτους ἐβούλοντο ἐκποδῶν ποιήσασθαι, ἵνα ῥαδίως αὐτοὶ βούλοιντο διαπράττειντο.

3. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις εἶνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων. Εἶνε δὲ ἡ κύρια ἢ ὑποτελεῖς ἄλλη. Λυ. 13, 5: ἐπειδὴ αἱ νῆες αἱ ἡμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἴ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ εἰρήνης ἐγίνοντο.

4. Διὰ τῆς παρατάξεως καὶ ὑποτάξεως δύο ἢ πλείονων προτάσεων σχηματίζεται ἡ περίοδος. Ἐκ δὲ τῆς παρατάξεως πολλῶν περιόδων σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἐχουσῶν σχηματίζεται ὁ ῥητορικὸς λόγος.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ μία πρότασις ἀποτελεῖ περίοδον, ἥτις καταχρηστικῶς λέγεται περίοδος.

5. Ἡ περίοδος δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων

α) Ὅταν ἐν ἀρχῇ αὐτῆς ὑπάρχῃ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα. Λυ. 13, 67: ἦταν τοίνυν οὗτοι τέσσαρες ἀδελφοί. Τούτων εἷς, ὁ πρεσβύτερος... ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπανίσθη.

β) Ὅταν εἶνε διασάφησις τῶν ἡγουμένων. Ἐπὶ ταύτης τῆς περιστάσεως δύναται νὰ γείνη ἢ σύνδεσις διὰ τοῦ διασαφητικοῦ γάρ (=δηλαδή). Λυ. 1, 22: πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος κτλ. 13, 18: ἐπιβουλήν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι· πείθουσι γὰρ Ἀγόρατον, κτλ.

6. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν μὲν συνδέουσιν οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί, καὶ ὁ αἰτιολογικὸς γάρ, καθ' ὑπόταξιν δὲ οἱ λοιποί.

α. Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι (§ 127).

Καί.

1. Διὰ τοῦ *καί* συμπλέκονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις ὅμοιαι ἢ διάφοροι· ὡς: στράτευμα συνέλεξε καὶ ἐπολέμει τοῖς Θραξί.

2. Διὰ τοῦ *τε*—*καί* συνδέονται στενωτέρον ἢ διὰ μόνου τοῦ *καί* ἔννοιαι καὶ προτάσεις μάλιστα ὁμοειδεῖς: τῆ *τε βία καὶ τῆ ὀμότητι, ὠλιγώρει τε καὶ ἡμέλει.*

3. Διὰ τοῦ *καί*—*καί* (=τόσον—δσον, ἦ: οὐ μόνον—ἀλλὰ καί) συνδέονται μετ' ἐμφάσεως ἔννοιαι ἢ προτάσεις ὅμοιαι ἢ διάφοροι· ὡς: καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. — *Καί αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκκελεύοντο.*

4. Ὁ *καί* ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν ἰσοδυναμῶν τῆ ἀκόμης *καί*. Δύναται νὰ σημαίνεται ἐπίδοσις ἐξ ἐλάττονος καὶ ἀσημοτέρου εἰς τι μεῖζον καὶ ἐπισημότερον ἢ τούναντίον ἐκ μεζζονος καὶ ἐπισημοτέρου εἰς τι ἔλαττον καὶ ἀσημότερον (ἐλαττωτικός): *Αὐτὰ γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν* (=ἀκόμη καὶ οἱ θεοί· δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί). *Ἐθέλω τεθνηχένας, εἰ ἔκλεψα τῶν σῶν ἄξιόν τι καὶ τριχὸς* (=ἀκόμη καὶ τριχὸς μόνον).

Τε (§ 128).

Διὰ τοῦ *τε* συνδέονται προτάσεις, αἵτινες ἔχουσι στενήν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας· ὡς: ὑπ' ἐμοῦ μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν τιμωρηθήσεται.

2. Διὰ τοῦ *τε-τε* γίνεται ἡ σύνδεσις ἐμφαντικώτερον ἢ διὰ τοῦ *τε*· ὡς: ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὅσιν θήσετε, τοῖσδὲ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

Καὶ οὐ (καὶ μὴ), οὐ-οὐδέ, μὴ-μηδέ, οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε, οὔτε (μήτε)-τε (§ 129).

1. Ἀποφατικὴ ἔννοια ἢ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς διὰ τοῦ *καὶ οὐ* ἢ *καὶ μὴ*. Θ. 1, 142: ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θάλασσιοι. Πλ. Λά. 201: ἀφίκου οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης.

2. Διὰ τοῦ *οὐδέ* ἢ *μηδὲ* συνδέεται ἔννοια ἢ πρότασις ἀποφατικὴ

μετὰ ἐννοίας ἢ προτάσεως ἀποφατικῆς· ὡς· οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω οὐδ' ἔρει οὐδεὶς ὡς ἐγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ.

3. Ὡς ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν ὁ καὶ, οὕτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς ὁ οὐδὲ καὶ μὴδὲ ἔχει ἐπιδοτικὴν ἐννοίαν. Σοφ. Τρ. 280· ὕβριν οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (ἀκόμη καὶ οἱ δαίμονες δὲν στέργουσι τὴν ὕβριν)· γνωμ.· μὴδὲ βελόνης ἀλλοτρίας ἐπιθυμῆσης ποτέ.

4. Διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε ἢ μῆτε—μῆτε συνδέονται δύο ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις ἀποφατικαί, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καὶ—καὶ ἢ τὲ—τὲ δύο ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις καταφατικαί. Λυ. 12, 4· οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ὠκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μῆτε εἰς τοὺς ἄλλοις ἐξαμαρτάνειν, μῆτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι.

3. Διὰ τοῦ οὔτε (μῆτε)—τε συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἀποφατικὴ, ἡ δὲ δευτέρα καταφατικὴ. Αἰσχ. 3, 129· οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ τοὺς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον. Ξ. Ἄν. 2, 2, 8· ὤμοσαν μῆτε προδώσειν ἀλλήλους σύμμαχοί τε εἶσεσθαι.

Οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ (§ 130).

Καὶ διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ γίνεται συμπλοκὴ δύο ἐννοιῶν ἢ προτάσεων. Ἡ συμπλοκὴ αὕτη εἶνε εὐχρηστος, ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ τῷ παραγνομένῳ μεῖζόν τι.

α) Αἰ διὰ τοῦ οὐ μόνον ἢ οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφότεραι. Λυκ. 39· τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἠλέησεν οὐ μόνον πολίτης ἀλλὰ καὶ ξένος (= πᾶς τις ἂν ἠλέησε τὴν πόλιν καὶ πολίτης καὶ ξένος). Ξ. Ἄπ. 2, 9, 8· οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (δηλαδὴ καὶ ὁ Κρίτων καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ).

β) Αἰ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις 1) καταφάσκονται ἀμφότεραι. Λυ. 19, 31· οὐχ ὅπως

τὰ σκευῆ ἀπέδωθε *ἀλλὰ* καὶ αἱ θύραι ἀφηρπάσθησαν (δηλ. καὶ τὰ σκευῆ ἀπέδωθε καὶ αἱ θύραι ἀφηρπάσθησαν). 2) συνηθέστερον ἢ πρώτη ἀποφάσκειται, ἢ δευτέρα καταφάσκειται. Λυ. 30, 26: οὐχ ὅπως τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, *ἀλλὰ* καὶ τῶν ἡμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται (= οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκε τι τῶν ἑαυτοῦ ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται, ἤτοι: οὔτε τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ἡμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται).

γ') Αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι — *ἀλλ'* οὐδὲ συνδεόμεναι ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφοτέροι. Ἰσ. 14, 5: οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, *ἀλλ'* οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν (= οὐχὶ μόνον τῆς κοινῆς ἐλευθερίας δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας νὰ τύχωμεν ἠξιώθημεν). Ἰσαι. 10, 1: ἐγὼ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, *ἀλλ'* οὐδὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἶρηκα.

6'. Ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι (§ 131).

1. Δύο προτάσεις ἀντίθετοι συνδέονται πρὸς ἀλλήλας διὰ τοῦ μὲν—δέ, ἢ μὲν—μέγιστοι, ἢ μὲν—*ἀλλὰ*. ὡς: τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχροῦν. Φιλοσόφῳ μὲν ἔοικας, ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὢν.—Τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με.

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε τίθεται μόνη ἢ διὰ τοῦ μὲν ἐκφερομένη πρότασις ὡς: ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα.

ΣΗΜ. β'. Ὁ δὲ χρησιμεύει πολλάκις ἀπλῶς εἰς σύνδεσιν τῶν ἐπομένων ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου (μεταβατικός).

2. Διὰ τοῦ *ἀλλὰ* συνδέεται συνήθως πρότασις ὅπως ἀντίθετος τῆς ἡγουμένης, ὥστε ὅταν αἴρηται ἢ μία ἢ ἄλλη τίθεται καὶ τὰν ἀπαλιν· ὡς: οὐκ ἠμφεσβήθει, ἀλλ' ὠμολόγει.—Ἐκεῖθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε.

3. Διὰ τοῦ *ἀλλὰ μὴν* (= ἀλλὰ ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ τοῦ καὶ μὴν (= καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται μετάβασις εἰς τι νέον· ὡς: καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν.—Ἄλλὰ μὴν καὶ τάδε ἐποίει πρὸς τοὺς ἐπιτηδεῖους.

4. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (= ἀλλ' ὅμως) προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἔννοιας

δυναμένης πολλάκις νά νοηθῆ ἔκ τῶν ἡγουμένων ὡς: ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ κάκεινον ἐξετραχήλισεν, οὐ μὴν (δηλ. ἐξετραχήλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος.

5, Καὶ διὰ τοῦ καίτοι (=καὶ τῶ ὄντι, καὶ ὅμως) συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων παρατακτικῶς ἀντιθετικὴ πρότασις ὡς: κελεύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα κατηγγεῖσθαι· καί τοι τούτου γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντία νομίζεται τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντός καὶ ἔργου καὶ λόγου.

γ'. Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι (§ 132).

Διὰ τοῦ ἢ συνδέονται δύο διάφοροι ἔννοιαι ἢ προτάσεις, ὧν ἡ μία ἀποκλείει τὴν ἑτέραν, ὥστε τιθεμένης τῆς μιᾶς αἴρεται ἡ ἕτερα καὶ τάνάπαλιν. Ὁμοίαι σύνδεσις γίνεται διὰ τοῦ ἢ—ἢ, ἤτοι—ἢ. Δύναται δὲ τὰ διαζευγνύμενα μέλη νά εἶνε καὶ πλείονα τῶν δύο ὡς: πλούσιος ἢ πένης· ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχε. Πλ. Γο. 460 ἤτοι πρότερον ἢ ὕστερον. Ὅμ. Α. 145: ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς.

ΣΗΜ. Ὁ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν συγκριτικὴν ἄλλος, ἕτερος, διάφορος, διπλάσιος κτλ. εἶνε συγκριτικός. Ξ. Κύ. 2, 4, 5. τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους. Ἰσ. 4, 407: κεκτημένοι τρήρεις διπλάσιος ἢ σύμπαντες.

2. Καὶ διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε, εἴαν τε—εἴαν τε (ἄν τε—ἄν τε, ἦν τε—ἦν τε) γίνεται διάζευξις, ὅταν ὁ λέγων θέλῃ νά παραστήσῃ ὅτι εἶνε διάφορος ἢ παραδοχὴ τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν διαζευγνυμένων μελῶν ὡς: εἴτε Λύσανθρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω.

δ'. Αἰτιολογικὴ παράταξις (§ 133).

Διὰ τοῦ γάρ συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις περιέχουσα τὸν λόγον (τὴν αἰτίαν) αὐτῶν ὡς: μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἢ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

ΣΗΜ. Ὁ γάρ πολλάκις εἶνε ἐπεξηγηματικός ἢ διασαφητικός καὶ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ δηλαδὴ. Τίθεται δὲ συνήθως ὁ διασαφητικός γάρ μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα ἢ μετὰ τὰς ἑλλειπτικὰς φράσεις

τε κ μ ἥ ρ ι ο ν δὲ (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), σημεῖον δὲ κτλ. ὡς: δηλοῖ δὲ καὶ τὸδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν· πρὸ γὰρ τῶν Τρωϊκῶν οὐδὲν φαίνεται κοινὸν ἔργασαμένη ἢ Ἑλλάς.

ε) Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι (§ 134).

Πρότασις σημαίνουσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων συνδέεται μετ' αὐτῶν διὰ τοῦ ἄρα ἢ τοῦ οὖν ἢ τοῦ τοίνυν, ἢ τοῦ τοιγάρτοι ἢ τοιγαροῦν, ἢ τοῦ οὐκοῦν ἢ οὐκουν ἢ διὰ τοῦ δὴ ὡς: ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός· ὁ Γεώργιος ἐστὶν ἄνθρωπος· ὁ Γεώργιος ἄρα ἐστὶ θνητός.—Τὸ στράτευμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε· κρέα οὖν ἐσθίοντες διεγίγοντο.—Κῦρος τὸν μὲν καλῶς ποιοῦντα ἐπήνει, τὸν δὲ ἀδικοῦντα οὐκ ἐπήνει· τοιγαροῦν (=διὰ τοῦτο βεβαίως) οἱ μὲν καλοὶ τε κάγαθοί εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἐπεβούλευον.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικόν, διὰ τοῦ οὐκουν (=λοιπὸν οὐ) συμπέρασμα ἀποφατικόν· π. χ. οὐκοῦν ἐπιχειρητέον=ἐπιχειρητέον οὖν· οὐκουν ἐπιχειρητέον=οὐκ ἐπιχειρητέον οὖν.

ΙΖ'. Περὶ σχημάτων (§ 135).

Σχημάτα ἐν τῇ συντάξει καλοῦνται ἰδιώματά τινα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὀμαλῆς καὶ συνήθους συντάξεως.

α. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν (§ 136).

Σχῆμα κατὰ σύνεσιν λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καθ' ὃ ἡ σύνταξις γίνεται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον τῶν λέξεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν· π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον=οἱ στρατιῶται ἀπέβαινον.—Ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον=οἱ πολῖται τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον.

β'. Ἀττικὸν σχῆμα (§ 137).

Ἀττικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις οὐδετέρου πληθυντικῷ ὑποκειμένου μετὰ ἐνικοῦ ῥήματος· π. χ. τὰ παιδία παίζει. —Κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει.

ΣΗΜ. Ἡ σύνταξις αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι τὰ πολλὰ πράγματα

θεωροῦνται ὁμοῦ ὡς ἠνωμένον τι ὅλον. Ὅθεν ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῶσι τὰ πράγματα κεχωρισμένα, τότε τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ὡς: φανερά ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχνη πολλά.

γ'. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος (§ 138).

Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν μετὰ ὄνομα σημαῖνον τὸ ὅλον τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν παραθετικῶς ἄλλο ὄνομα δηλοῦν μέρος αὐτοῦ ὡς: ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;— Οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώχεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἀντί: τῶν οἰκιῶν αἱ μὲν πολλαὶ κτλ.).

δ'. Σχῆμα ἀνανταπόδοτον (§ 139).

Σχῆμα ἀνανταπόδοτον εἶνε ἡ παράλειψις τῆς ἀποδόσεως ὑποθετικῆς προτάσεως· π. χ. ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθηται, (δηλ. καλῶς ἔχει) εἰ δὲ μή, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς.

ε'. Ἀσύνδετον σχῆμα (§ 140).

Ἀσύνδετον σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν ἔννοια: ἡ πρότασις παρατάσσονται πλησίον ἀλλήλων ἄνευ συνδέσμου. Τοῦτο τὸ σχῆμα εἶνε εὐχρηστον, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ πάθους· π. χ. κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκει μεθύων ἐπαρῶνει, τὴν χώραν ἐποίητο ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον ἦν.

ς'. Ἐλξίς (§ 141).

Ἐλξίς λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καθ' ὃ λέξις τις ἐλκόμενη ὑπ' ἄλλης τινὸς λέξεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν.

1. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α) Τὸ ἀναφορικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· ἰδ. § 93, § 4 καὶ 5.

β) Τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· ἰδ. § 12., δ'. Καθ' ὁμοίαν ἔλξιν συμφωνεῖ ἡ μετοχή πολλάκις μετὰ τοῦ κατηγορουμένου ὡς: ἡ λέαινα ὄν ἰσχυρότατον ἄπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκεται.

γ) Τὸ ὑποκείμενον, ὅταν εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία,

ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τί-
θεται συνήθως κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· ὡς: παρὰ
τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία
(=τοῦτό ἐστιν ἀρίστη διδασκαλία).—Τὸν οὐρανόν, οὓς (ἀντὶ ὄν) πό-
λους καλοῦσι.

ζ'. Σχῆμα ἀνακόλουθον (§ 142).

Σχῆμα ἀνακόλουθον λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν ὁ λό-
γος δὲν βαίνει μέχρι τέλους ὡς ἤρξατο, ἀλλὰ μεταβάλλεται οὕτως,
ὥστε τὸ τέλος εἶναι ἀσύμφωνον καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν ἀρχήν.
Γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· ἡ συνηθεστάτη δὲ ἀνακολουθία
εἶνε ὅτι τίθεται ὀνομαστικὴ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τῆς
προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς: ἀπο-
β.λέψας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι.—Ἦν
αὐτῶν ἡ διάνοια κρατυνάμενοι αὐτήν—τὴν Λέσθον κακώσειν (=διε-
νοῦντο κρατυνάμενοι αὐτήν τὴν Λέσθον κακώσειν).

η'. Πλεονασμὸς (§ 143).

Πλεονασμὸς λέγεται ἡ ἐν τῷ λόγῳ χρῆσις λέξεων, ὧν ἡ ἔννοια
περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ λέξει τῆς προτάσεως. Αἱ τοιαῦται λέξεις
φαίνονται μὲν ὅτι πλεονάζουσιν, ἀληθῶς δὲ χρησιμεύουσι πρὸς
ἀκριβεστέραν ἢ ἐντονωτέραν παράστασιν τῶν ἐννοιῶν· π. χ. τὰς
αἰτίας προέγραψα πρῶτον.—Εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει.—Νῦν
ἐν τῷ παρόντι, κτλ.

